This is a digital copy of a book that was preserved for generations on library shelves before it was carefully scanned by Google as part of a project to make the world's books discoverable online.

It has survived long enough for the copyright to expire and the book to enter the public domain. A public domain book is one that was never subject to copyright or whose legal copyright term has expired. Whether a book is in the public domain may vary country to country. Public domain books are our gateways to the past, representing a wealth of history, culture and knowledge that's often difficult to discover.

Marks, notations and other marginalia present in the original volume will appear in this file - a reminder of this book's long journey from the publisher to a library and finally to you.

Usage guidelines

Google is proud to partner with libraries to digitize public domain materials and make them widely accessible. Public domain books belong to the public and we are merely their custodians. Nevertheless, this work is expensive, so in order to keep providing this resource, we have taken steps to prevent abuse by commercial parties, including placing technical restrictions on automated querying.

We also ask that you:

+ *Make non-commercial use of the files* We designed Google Book Search for use by individuals, and we request that you use these files for personal, non-commercial purposes.
+ *Refrain from automated querying* Do not send automated queries of any sort to Google's system: If you are conducting research on machine translation, optical character recognition or other areas where access to a large amount of text is helpful, please contact us. We encourage the use of public domain materials for these purposes and may be able to help.
+ *Maintain attribution* The Google "watermark" you see on each file is essential for informing people about this project and helping them find additional materials through Google Book Search. Please do not remove it.
+ *Keep it legal* Whatever your use, remember that you are responsible for ensuring that what you are doing is legal. Do not assume that just because we believe a book is in the public domain for users in the United States, that the work is also in the public domain for users in other countries. Whether a book is still in copyright varies from country to country, and we can't offer guidance on whether any specific use of any specific book is allowed. Please do not assume that a book's appearance in Google Book Search means it can be used in any manner anywhere in the world. Copyright infringement liability can be quite severe.

About Google Book Search

Google's mission is to organize the world's information and to make it universally accessible and useful. Google Book Search helps readers discover the world's books while helping authors and publishers reach new audiences. You can search through the full text of this book on the web at http://books.google.com/

Over dit boek

Dit is een digitale kopie van een boek dat al generaties lang op bibliotheekplanken heeft gestaan, maar nu zorgvuldig is gescand door Google. Dat doen we omdat we alle boeken ter wereld online beschikbaar willen maken.

Dit boek is zo oud dat het auteursrecht erop is verlopen, zodat het boek nu deel uitmaakt van het publieke domein. Een boek dat tot het publieke domein behoort, is een boek dat nooit onder het auteursrecht is gevallen, of waarvan de wettelijke auteursrechttermijn is verlopen. Het kan per land verschillen of een boek tot het publieke domein behoort. Boeken in het publieke domein zijn een stem uit het verleden. Ze vormen een bron van geschiedenis, cultuur en kennis die anders moeilijk te verkrijgen zou zijn.

Aantekeningen, opmerkingen en andere kanttekeningen die in het origineel stonden, worden weergegeven in dit bestand, als herinnering aan de lange reis die het boek heeft gemaakt van uitgever naar bibliotheek, en uiteindelijk naar u.

Richtlijnen voor gebruik

Google werkt samen met bibliotheken om materiaal uit het publieke domein te digitaliseren, zodat het voor iedereen beschikbaar wordt. Boeken uit het publieke domein behoren toe aan het publiek; wij bewaren ze alleen. Dit is echter een kostbaar proces. Om deze dienst te kunnen blijven leveren, hebben we maatregelen genomen om misbruik door commerciële partijen te voorkomen, zoals het plaatsen van technische beperkingen op automatisch zoeken.

Verder vragen we u het volgende:

+ *Gebruik de bestanden alleen voor niet-commerciële doeleinden* We hebben Zoeken naar boeken met Google ontworpen voor gebruik door individuen. We vragen u deze bestanden alleen te gebruiken voor persoonlijke en niet-commerciële doeleinden.
+ *Voer geen geautomatiseerde zoekopdrachten uit* Stuur geen geautomatiseerde zoekopdrachten naar het systeem van Google. Als u onderzoek doet naar computervertalingen, optische tekenherkenning of andere wetenschapsgebieden waarbij u toegang nodig heeft tot grote hoeveelheden tekst, kunt u contact met ons opnemen. We raden u aan hiervoor materiaal uit het publieke domein te gebruiken, en kunnen u misschien hiermee van dienst zijn.
+ *Laat de eigendomsverklaring staan* Het "watermerk" van Google dat u onder aan elk bestand ziet, dient om mensen informatie over het project te geven, en ze te helpen extra materiaal te vinden met Zoeken naar boeken met Google. Verwijder dit watermerk niet.
+ *Houd u aan de wet* Wat u ook doet, houd er rekening mee dat u er zelf verantwoordelijk voor bent dat alles wat u doet legaal is. U kunt er niet van uitgaan dat wanneer een werk beschikbaar lijkt te zijn voor het publieke domein in de Verenigde Staten, het ook publiek domein is voor gebruikers in andere landen. Of er nog auteursrecht op een boek rust, verschilt per land. We kunnen u niet vertellen wat u in uw geval met een bepaald boek mag doen. Neem niet zomaar aan dat u een boek overal ter wereld op allerlei manieren kunt gebruiken, wanneer het eenmaal in Zoeken naar boeken met Google staat. De wettelijke aansprakelijkheid voor auteursrechten is behoorlijk streng.

Informatie over Zoeken naar boeken met Google

Het doel van Google is om alle informatie wereldwijd toegankelijk en bruikbaar te maken. Zoeken naar boeken met Google helpt lezers boeken uit allerlei landen te ontdekken, en helpt auteurs en uitgevers om een nieuw leespubliek te bereiken. U kunt de volledige tekst van dit boek doorzoeken op het web via `http://books.google.com`

Netherlands:

MUNTMISDRIJVEN.

MUNTMISDRIJVEN.

ACADEMISCH PROEFSCHRIFT,

TER VERKRIJGING VAN DEN GRAAD VAN

DOCTOR IN DE RECHTSWETENSCHAP

AAN DE RIJKS-UNIVERSITEIT TE LEIDEN

OP GEZAG VAN DEN RECTOR MAGNIFICUS

DR. G. D. L. HUET,

HOOGLEERAAR IN DE FACULTEIT DER GENEESKUNDE,

VOOR DE FACULTEIT TE VERDEDIGEN

op Maandag 1 Juni 1885, des namiddags te 4 uren,

DOOR

JACOB CORNELISSEN,

GEBOREN TE STEENWIJK.

LEIDEN,
P. SOMERWIL.
1885

7/23/29

Aan mijne Moeder.

INLEIDING.

Geld is het door den Staat geauthoriseerde ruilmiddel of volgens de definitie van Hartmann [1]): »die Materie »welche rechtlich die ordentliche Bestimmung hat, als »eventuell letztes zwangweises solutionsmittel zu dienen".

Men onderscheidt het geld in *Metaalgeld* en *Papiergeld*. De 1e soort kan men weder verdeelen in *Standaard-geld* en *Pasgeld*; de 2e in *eigenlijk papiergeld* en *bankpapier*. Hierbij dient echter opgemerkt te worden, dat *bankpapier* eerst ten volle het karakter van *papiergeld* krijgt, als het in een Staat voor wettig betaalmiddel verklaard wordt. Ook al is dit echter niet het geval, dan is toch gewoonlijk aan het bankpapier eenig voorrecht toegekend, dat het in het dagelijksch verkeer bijna geheel aan het papiergeld gelijk maakt.

Zal het geld zijne belangrijke functie van *ruilmiddel* naar behooren vervullen, dan moet het publiek altijd volkomen vertrouwen in zijne *deugdzaamheid* en *waarde* kunnen stellen.

---

1) Hartmann. Ueber den rechtlichen Begriff des Geldes.

De misdrijven die ten gevolge hebben dat men aan die deugdzaamheid of waarde gaat twijfelen, kunnen dus òf den Staat, òf het publiek verkeer, òf den ingezetenen groote schade berokkenen.

Men duidt die misdrijven aan met den algemeenen doch eigenlijk te engen naam van *Muntmisdrijven.*

Het zijn dus *die misdrijven welke bestaan in het zoeken van voordeel door echt metaal- of papiergeld na te maken, door muntspeciën in waarde te verminderen, en door dat vervalschte metaal- of papiergeld voor echt en onvervalscht of de in waarde verminderde muntspeciën als niet in waarde verminderd uittegeven*

Uit deze definitie blijkt dat de Muntmisdrijven eene categorie uitmaken der *misdrijven door middel van valschheid gepleegd* en dat men ze in 't algemeen op drie wijzen plegen kan:

1e door vervalsching van wettig geld.

2e door in waarde vermindering van wettig geld.

3e door gebruik te maken van het vervalschte of in waarde verminderde geld.

Een overzicht der verschillende meeningen, die men over den aard dezer delicten heeft gehad en tegenwoordig heeft, benevens eene beschouwing van de bepalingen daarover in de Fransche, Duitsche, Belgische en Nederlandsche strafwetboeken, zal het oderwerp der volgende bladzijden uitmaken.

HOOFDSTUK I.

De Aard der Muntmisdrijven.

Reeds werd aangemerkt dat de Muntmisdrijven te verdeelen zijn in drie categorieën. Eene dwaling toch is het van den Code Pénal hierbij nog een 4e categorie aan te nemen n.l. *het kleuren* van munten, daar dit inderdaad noch de innerlijke waarde, noch de specifieke kenmerken der munten verandert.

Bij de bespreking van den aard der Muntmisdrijven zal dus slechts op de drie bovengenoemde categorieën gelet behoeven te worden en wel vrnl. op de *eerste: De namaak van geld.* Deze is verreweg de belangrijkste, zij heeft tot hare uitvoering langdurige voorbereiding noodig, die het eindelijk mogelijk maakt eene belangrijke hoeveelheid munten te fabriceeren. Het *snoeien* vereischt geene of bijna geene voorbereiding en d. e. t. wèl telkens vernieuwde arbeid voor elk te snoeien muntstuk; *het uitgeven* van nagemaakte of gesnoeide munten is w. i. w. de handeling, waardoor eerst de beide eerstgenoemde misdrijven hun effect krijgen, maar geeft op zich zelf tot weinig opmerkingen aanleiding.

Geen misdrijf is er wellicht, over welks aard ten allen tijde zooveel verschil van meening bestaan heeft, als over het misdrijf van Muntvervalsching, geen misdrijf ook, dat langen tijd zóó weinig naar zijne ware beteekenis is geschat.

Wanneer hier een kort overzicht dier verschillende meeningen zal gegeven worden, zal het noodig zijn te beginnen met de Romeinsche opvatting van dit delict, daar deze eeuwen lang de algemeen gehuldigde gebleven is, en haar invloed nog thans in de meeste Wetboeken te bespeuren is.

Tijdens de Republiek bestond er geene aanmunting van geld van Staatswege, doch stond dit elken burger vrij, mits onder toezicht der triumviri monetales. Sedert Augustus eigenden de Keizers er zich uitsluitend het privilege van toe, alsook het recht hunne beeltenis op de munten te doen slaan. Veranderde dushet recht van Muntaanmaken van karakter, een gevolg daarvan moet zijn, dat ook het namaken of vervalschen van munten dit deed.

Volgens PAULLUS [1]) toch was de *lex Cornelia de falsis* van SULLA o.a. toepasselijk op het namaken en snoeien van gouden of zilveren munten, waarvoor echter alleen *de slaven* met den dood gestraft werden.

) PAULLUS *Receptae Sententiae* Lib V. Tit. 25 § 1. »Qui nummos »aureos, argenteos adultaverit, laverit, conflaverit, raserit, corruperit »vitiaverit . . . . . et honestiores quidem in insulam deportantur, hu- »miliores autem aut in metallum damnantur aut in crucem tolluntur, »servi autem post admissum manumissi capite puniuntur."

Hoewel in naam deze Wet nog een tijd lang onder de Keizers bleef vigeeren, veranderde toch de straf, daar Muntmisdrijven thans als schendende een recht des Keizers, als *Majesteitsschennis* aangemerkt werden. CONSTANTIJN eindelijk bekrachtigde deze veranderde opvatting in zijne *Lex de falsa moneta*, waarin hij den aanrander van het keizerlijk privilege met den vuurdood bedreigde [1]).

Voordat in Frankrijk de Romeinsche wetten golden, waren de straffen op Muntdelicten daar betrekkelijk licht. Zoo beveelt een ordonnance van CHILDEBERT III (a. 744) den valschen munters, de hand, waarmede zij 't misdrijf gepleegd hadden, af te kappen, evenzoo een ordonnance van KAREL DEN KALE (a. 864).

Doch in 1262 wordt de invloed der Romeinsche strafbepalingen merkbaar. LODEWIJK XI bedreigt valsche munters met den dood en de verbeurdverklaring hunner goederen, en sedert hebben verschillende ordonnances, tot de Revolutie toe, deze straffen gehandhaafd en ze ook op sommige onderdeelen en soorten van dit misdrijf toepasselijk gemaakt. Zoo bedreigen o. a. de Déclarations van 1693 en 1697 den valschen munter met den dood, en die van 1715 stelde die straf zelfs voor hem, die vreemde munt, die geen koers in Frankrijk heeft, invoert. Temeer wekt deze strengheid verwondering, daar de koningen zelve zonder ophouden de innerlijke waarde

---

1) L. 2. COD. de falsa moneta (IX 24) Quicunque solidorom adulter poterit reperiri . . . . . illico, omni dilatione summota flommorum, exustionibus mancipetur.

der munten vervalschten en zonder twijfel de ergste valsche munters in heel Frankrijk waren.

Behalve de zware straffen, waren er bovendien nog onderscheidene bijzonder strenge bepalingen omtrent de procedure tegen valsche munters, nl.: de rechter veroordeelde zonder appèl, om te veroordeelen was geen volledig bewijs, maar enkel vermoedens voldoende etc. Twee Coutumes, die van BRETAGNE en LODEMOIS veroordeelden hen zelfs om levend gekookt te worden. *De Carolina* (art. III) stelde eveneens op het namaken van echte munten en het uitgeven ervan de straf om levend verbrand te worden, en op het snoeien eveneens zware lichaamsstraffen.

In ons vaderland waren de bepalingen er tegen oudtijds niet veel zachtzinniger. Zoo vinden wij in een placcaat van de Staten van Holland van 19 December 1603: »Voorts verbieden wij een yegelijk eenige goude »ofte silvere penningen te schroijen snijden ofte was»schen met stercke wateren chiment ofte andersins, »nochte deselve te souderen, vergulden, lappen, nagelen, »ofte in eeniger maniere verswaren ofte lichten, op de »verbeurte van lijf ende goet". Eene ook in ons land niet onbekende straf tegen valsche munters vinden wij vermeld in art. II van een Edict van Gent »op 't stuck van de Munte" van 23 Junij 1628: »Valsche munters worden gestraft met den Ketel in siedende water ende olie" [1])

---

[1]) *Codex Belgicus* van ANTONIUS ANSELMUS 1861.

Wellicht hebben CHAUVEAU en HÉLIE gelijk, als zij deze buitengewone gestrengheid echter niet alleen aan den invloed der Romeinsche wetten toeschrijven, doch een goed deel er van op rekening schrijven van den invloed van geruchten, die in eenen tijd, toen de munten wegens de onvolmaaktheid der chemische wetenschappen zeer ruw bewerkt en dus gemakkelijk na te maken waren, de talrijkheid en den verbazenden rijkdom der valsche munters schromelijk overdreven, doch niettemin den wetgever tot uiterst harde bepalingen noopten. Bovendien droeg hiertoe nog bij het vroeger algemeen heerschende dwaalbegrip dat geld de eenige rijkdom van een volk was. Geene kleuren waren dan ook te somber om de diepe verdorvenheid van den valschen munter af te schilderen. Zoo leest men bij DESTRIVEAUX [1]: »La caverne du faux monnayeur est presque toujours l'antre »où se réfugient toutes les espèces d'infamies; c'est souillé »de la fange du libertinage, c'est après avoir consumé »sa fortune au jeu qu'il se retire dans l'ombre pour »méditer et exécuter à loisir les moyens de dévorer »autant qu'il le pourra la fortune publique etc.

In Frankrijk had eerst in 1791 de wetgever (de Assemblée constituante) juistere en daarom mildere begrippen hieromtrent, en veranderde de doodstraf in 25 jaren gevangenisstraf Doch art. 5 der Wet van 24 Germ. an XI stelde daarvoor wederom de doodstraf in de plaats, zonder

---

[1]) *Essais.* pag. 88.

ander motief, dan »à cause de la gravité de ce crime »et des alarmes qu'il répand dans la société." Tot 1832 bleef de doodstraf, toen werd ze weer in eeuwigdurenden dwangarbeid veranderd. CHAVEAU en HÉLIE [1]) vinden, dat de zwaarte van het misdrijf zeer is overschat. Na er eerst op gewezen te hebben, dat straffen als eeuwigdurende dwangarbeid en dood slechts gerechtvaardigd zouden zijn als talrijke, goed ingerichte valsche munterswerkplaatsen het land met valsche munten overstroomden, doch dat feitelijk de valsche munten zeldzaam en onhandig nagemaakt zijn, geven zij aan tot welke proporties het misdrijf h. i. moet teruggebracht worden: »On a donc trop insisté sur les alarmes que ce crime »peut répandre dans la société; ces alarmes ne portent »que sur un intérêt pécuniaire et cet intérêt lui-même »est assez minime, puisqu'il se borne à la perte de »quelques pièces d'or ou d'argent".

Zelfs vinden zij het geen misdrijf tegen de *Openbare Orde* en wel op deze gronden: »Chaque monnaie falsifiée »mise en circulation ne constitue en réalité qu'une »atteinte à la propriété *privée*, puis qu'elle ne lèse que »celui qui l'a acceptée pour bonne et qui en découvre »les vices. La rapide circulation donne plus de facilités »pour commettre le crime, mais elle n'en peut changer »la nature et les effets. Ensuite la masse des monnaies »d'une nation ne constitue pas plus un patrimoine public,

---

[1]) Théorie du Code Pénal 2e éd. Dl. I n°. 1358.

»que la masse de ses marchandises ou de ses meubles. »Chaque pièce de monnaie considérée isolémeut est une »propriété privée, une richesse particulière et les atteintes »portées à cette propriété ne frappent que les seuls »détenteurs des monnaies altérées Ce n'est donc que par »une sorte de fiction qu'il est toujours périlleux d'ad»mettre en matière pénale et par l'influence que la »qualification des lois anciennes a exercée sur les esprits »que le crime de fausse monnaie a pu prendre place »dans la catégorie des crimes publics."

Zij zien dan ook in Muntmisdrijven niets anders als *diefstal* soms ('t maken van valsche munt) gepaard met de verzwarende omstandigheid van *valschheid*, soms (muntsnoeiing) zelfs zonder deze. Slecht zeer zelden heeft het misdrijf, zeggen zij, het gevolg van stoornis in het publiek vertrouwen te weeg te brengen.

De Molenes [1]) stelt het misdrijf zelfs *onder* diefstal: »Il y a moins de bassesse dans le crime de fausse mon»naie, que dans le vol. Si les fausses pièces sont reçues »dans la circulation le fabricateur ne sait pas même à »quelles personnes il fait tort. Il peut espérer qu'on sera »longtemps trompé sur la valeur de ces pièces, qu'elles »passeront de main en main, que celui qui les aura »reçues pour bonnes les donnera pour bonnes et par »conséquent n'y perdra rien..... le crime à quelque »chose de vague qui le rend moins coupable".

---

[1]) De l'humanité dans les lois criminelles pag. 334.

Bij deze opmerkingen teekenen CHAUVEAU en HÉLIE echter terecht aan, dat zij ze meer spécieus dan juist vinden. Na daarop een overzicht gegeven te hebben van de strafbepalingen tegen valsche munters in Duitschland, Oostenrijk, V. S. van N.-Amerika en Brazilië constateeren zij, dat in geen dezer landen zulke strenge straffen tegen valsche munters gevonden worden als in den Code Pénal. »Ainsi les législations des autres peuples »l'assimilent soit au vol, soit au vol qualifié, soit même au vol simple en ne le frappant en général que d'une peine temporaire." Zonderling is het inderdaad, dat in het land welks Code Pénal zulke strenge strafbepalingen tegen muntmisdrijven bevat de meeste schrijvers eene veel mildere opvatting dier delicten hebben, dan de Duitsche schrijvers wier strafwetboeken d. e. t. weer die mildere opvatting huldigen.

Zoo vinden wij het zuiver Romeinsche begrip van *crimen laesae Majestatis* ontwikkeld bij FEUERBACH [1]): »Das Recht Münzen zu prägen ist in unsern Staaten »Hoheitsrecht (Regal) welches als Theil der aufsehenden »Gewalt zu betrachten ist. Daher die Münzfälschung »(falsum monetarium) welche in Verletzung des oberherr- »lichen Münzrechts durch betrügliche Verfertigung neuer »oder Verfälschung schon vorhandener Münzen besteht.

Reeds MITTERMAIER [2]) teekende in eene noot hierbij

---

[1]) Lehrbuch des gemeinen in Deutschland gültigen peinlichen Rechts pag. 167 van dl. I ed. MITTERMAIER.

[2]) FFUERBACH Lehrbuch des gemeinen in Duitschland gültigen peinlichen Rechts, ed. MITTERMAIER dl. I t. a. p.

aan: »Die Münzverbrechen lassen sich nicht unter einen »andern gemeinschaftlichen Gesichtspunkt stellen als »unter den der Verbrechen wieder offentliche Treue und »Glauben und wenn auch mehrere Arten unter den »Gesichtspunkt von falsum passen, so gehören doch nicht »alle dahin, noch weniger passt der Gesichtspunkt der »Anmassung von Hoheitsrechten oder das Römische Cri- »men Majestatis.

Overeenkomend met deze opvatting is die van BERNER [1]): »Allerdings liegt in dem staatlichen Gepräge bei Münzen, »und in der vom Staate abgeleiteten Berechtigung bei »privaten Inhaberpapieren noch ein Staatliches Moment, »aber nicht ein solches, durch welches das Hoheitsrecht »zum Hauptgegenstande gemacht wird, sondern nur ein »solches, wodurch Treue und Glauben zur publica fides »erhoben werden."

Zoo ongeveer denkt ook Dr. MERKEL [2]) over den aard dezer delicten: »Die Münzverbrechen sind gerichtet ge- »gen die Grundlagen des Geldverkehrs, genauer gegen »den Kredit der dem Gelde und den Offentlichen Kre- »ditpapieren wesentlichen Formen. Die Wahrung dieses »Kredits ist durch das allgemeine Verkehrsinteresse und »in zweiter Linie durch ein spezifisch staatliches Inte- »resse gefordert.

---

[1]) Lehrbuch des Deutschen strafrechts § 208.

[2]) Münzverbrechen und Münzvergehen in VON HOLTZENDORFFS Handbuch des Deutschen strafrechts bd. III XV.

Ook verdient hier nog de meening van DRONSBERG [1]) vermelding: »Crimen falsi cujus species est falsum num»marium, si accurate consideremus omnium profecto »generum fraudis gravissimum dicendum est. A ceteris »enim eo differt, ut privatis non tantum noceat, sed »toti civitati periculum et damnum saepe irreparabile »inferat, quapropter imprimis ad crimina contra rem»publicam perpetrata refertur."

Al deze schrijvers behalve FEUERBACH verwerpen dus geheel het begrip van *Majesteitsschennis*. Zij doen hierdoor recht wedervaren aan een waarschuwend woord van BECCARIA [2]): »Les crimes de lèse-majesté ont été mis »dans la classe des grands forfaits parce qu'ils sont fu»nestes à la société. Mais la tyrannie et l'ignorance, qui »confondent les mots et les idées les plus clairs, ont donné »ce nom à une foule de délits de nature toute différente. »On a appliqué les peines les plus graves à des fautes »légères, et dans cette occasion comme dans mille autres, »l'homme est souvent victime d'un mot."

Zij leggen d. e. t. nadruk op *de schade door het publiek vertrouwen* geleden en in de tweede plaats op den schok aan het Staatsgezag toegebracht. Dit laatste echter acht DE ROSSI [3]) niet meldenswaard. Hij komt, hoewel door eene eenigszins zonderlinge redeneering tot het

---

[1]) De re monetali inprimis de legibus et delictis monetalibus horumque poenis. Diss. Traj. 1828 pag. 109.

[2]) Des délits et des peines pag. 189.

[3]) Traité de droit pénal. Liv. II. Chap. VIII.

resultaat, dat het alleen het *publiek* is, dat door deze delicten schade lijdt. Hij beschouwt nl. het geld door zijne snelle circulatie etc. als het *gesamentlijk eigendom* van alle bewoners van eenen Staat, doch vermeldt er niet bij, waarom koopwaren etc. dat dan niet zijn. Elk stuk geld integendeel is, behoudens zijne blijvende eigenschap van wettig betaalmiddel, op een gegeven oogenblik slechts het bijzonder eigendom van zijnen bezitter, en is dat stuk valsch, dan wordt dus *direct alleen* die bezitter getroffen. Wel geeft de snelle circulatie gelegenheid om het misdrijf gemakkelijker en gevaarlijker te maken, en behoort de strafwet hierin dus door strengere straffen te voorzien, doch zij verandert er den aard niet van.

DE ROSSI's redeneering luidt als volgt: »Ces effets »sont à la vérité la propiéte particulière de ceuxqui les »possèdent dans un moment donné. Mais par leur ra»pide circulation, par le besoin que tous ont de s'en »servir, et par la difficulté de conserver à leur passage »d'une main dans l'autre, les traces des premiers pos»sesseur, on peut les regarder comme composant en »masse le patrimoine de tous les habitants du pays, »comme un instrument et un bien commun en même »temps à tous." Na daarop toegegeven te hebben, dat de valsche munter dus in de eerste plaats hem benadeelt die 't valsche geld van hem ontvangt laat hij er echter op volgen: »Son acte est complexe: il y a un délit privé »et un délit public. Un délit privé au détriment de »celui, qui reçoit par erreur la fausse monnaie, un délit

»public contre la sécurité de tous. Ce double caractère »existe dans la plupart des crimes, mais tandis que »dans un vol avec effraction le mal privé surpasse le »mal général, dans la fausse monnaie c'est le mal géné-»ral qui domine, et qui constitue le caractère principal".

Zoowel zijne meening echter, als die van MITTERMAIER BERNER en MERKEL is ongetwijfeld veel juister en meer met werkelijkheid overeenstemmend als de opvatting van het delict als *Majesteitsschennis.* Niet de omstandigheid, zeggen zij, dat de Staat de munten laat slaan en dat deze (ten minste in eene Monarchie) voorzien zijn van de beeltenis van den vorst, maakt het namaken er van zoo gevaarlijk voor de Maatschappij, maar de verwarring, die de uitgegeven valsche munten in het verkeer brengen, de schok die zij toebrengen aan het crediet dat geld hebben moet, zal het naar eisch zijne gewichtige functie in de samenleving uitoefenen. Hieruit kan reeds eene belangrijke conclusie getrokken worden. Immers ligt het gevaarlijke van het delict in de schade die het *aan het verkeer* toebrengt, dan volgt hieruit, dat *niet* het *namaken van geld op zich zelf* het strengst behoort gestraft te worden (zooals niettemin, m. i. geheel ten onrechte, bijna alle strafwetboeken doen) doch wèl de *uitgave van het vervalschte geld.* Eerst de *uitgever* toch pleegt inderdaad een ernstig misdrijf en maakt dat ook de valsche munter dat gedaan heeft, eerst dàn heeft de eerste het publiek vertrouwen misschien geschokt, de laatste daartoe de hulpmiddelen

verschaft. Dit feit wordt m. niet onwaar gemaakt door argumenten als die van Rauter[1]): »Lorsqu'on part du »principe que le crime n'existe que par la violation du »droit d'autrui avec dommage pour le tiers, on trouve »là une excessive rigueur ou même une exception à »la règle; ce qui prouve que ce principe ne saurait »servir de base au droit pénal. Le danger provenant de »la seule fabrication ou altération est assez grand pour »motiver une peine rigoureuse." M. a. w. dus: »Er staat in de wet, dat vervalsching van munten op zich zelf reeds een zware straf verdient, en wat in de wet staat is goed, en daarom is eene tegenovergestelde meening *niet* goed"; inderdaad eene zonderlinge logica!

Ook de Belgische commissie tot herziening van den Code Pénal vond *het namaken op zichzelf* een zeer ernstig delict, en beweert, dat al wordt het valsche geld al niet uitgegeven, dit altijd komt van omstandigheden, onafhankelijk van de wil van den valschen munter, dat het *niet-uitgeven* dus slechts *eene verzachtende omstandigheid* vormt, en dat het wel de materieele schade, doch niet de strafbare bedoeling van den valschen munter vermindert.

Noch het een, noch het ander kan, dunkt mij, toegegeven worden. Dat het niet-uitgeven altijd van omstandigheden onafhankelijk van den wil des daders het gevolg zou zijn, is een geheel ongegronde bewering. De

---

[1]) Traité de droit criminel § 329.

man kan immers berouw krijgen, of bevreesd worden voor ontdekking nà uitgave en daarom de valsche munten voor zich houden. Is het in zulk een geval geene groote onbillijkheid hem even zwaar te straffen als dengene, die de valsche munten ook uitgegeven heeft? Dat de strafbare bedoeling van den valschen munter door 't niet-uitgeven niet vermindert is waar, doch zal wel niets veranderen aan de onredelijkheid om dergelijke bedoelingen zonder verder op het effect acht te slaan, zoo gestreng te straffen, alsof dat effect gevolgd ware.

Maar de Commissie gaat nog verder of liever zij herhaalt in nog sprekender bewoordingen het reeds gezegde: »Du reste la criminalité de l'intention n'a pas besoin d'être »constatée par l'émission de pièces fausses; elle résulte »prima facie du fait même de la fabrication ou de l'al»tération: *res ipsa in se dolum habet.* Voilà pourquoi »la loi n'a pas besoin d'exprimer cette condition. On ne »contrefait point dans un but purement artistique des »monnaies ayant cours, soit dans le pays soit à l'étran»ger, et que chacun peut se procurer s'il a envie d'en »garnir ses collections".

Dit alles is zeer waar en wel geschikt om de Belgische Parlementsleden, die naief genoeg waren om te gelooven, dat er lieden zijn, die om een louter artistiek doel in omloop zijnd geld zouden gaan namaken, te bekeeren, maar bewijst niet, waarom het vervalschen op zich zelf als ware dit het ernstige delict door den dader beoogd, zou moeten gestraft worden. W. i. w. is er in dat geval in

zekeren zin, een door *valschheid* gepleegd voltooid delict, evenals in gevallen van vervalsching van zegels of merken, onderhandsch of authentiek geschrift, doch *niet* het *eigenlijke veel ernstiger delict* dat in die gevallen bedoeld wordt nl. *het gebruik maken van die vervalschingen.* Evenals het in het algemeen m. i. geene aanbeveling verdient om vervalsching, 't zij dan van zegels en merken, onderhandsch of authentiek geschrift of van geld, *zonder dat gebruik van het vervalschte gemaakt is*, zwaar te straffen, zoo doet het dit ook in geval van muntvervalsching niet. Feitelijk toch stichten die vervalschingen *op zich zelve* geen kwaad, 't zijn slechts *voorbereidingshandelingen* voor 't eigenlijke delict, dat de dader op 't oog heeft. Dit eigenlijke delict is hier *het uitgeven van valsch geld*, daar natuurlijk slechts dit den dader voordeel kan aanbrengen.

Geeft dus de valsche munter het nagemaakte geld *zelf niet* uit, dan treffe hem slechts eene lichte straf, in elk geval *eene lichtere*, dan den uitgever, en niet zooals thans in de meeste strafwetboeken eene *zwaardere* of *even zware.*

Geeft de valsche munter het valsche geld *zelf wel* uit, dan pleegt hij wel twee delicten, daar beide feiten *elk op zich zelf* een verschillend delict opleveren, doch als 't uitvloeisel van ééne *zelfde* misdadige bedoeling moeten beschouwd worden als eene *voortgezette handeling.* Er worde dus dan slechts de straf van het zwaarste delict nl. *het uitgeven* toegepast.

Wanneer wij echter niettemin in bijna alle Wetboeken de *vervalsching zelve* even streng gestraft zien, als *de uitgave*, dan is dit m. i. nergens anders aan toe te schrijven, als aan het oude begrip om in *Muntvervalsching Majesteitsschennis* te zien, in welk geval storing in 't verkeer door latere uitgave tot de appreciatie van het delict natuurlijk niets afdoet, maar *in het vervalschen zelf* de hoofdmisdaad ligt.

Door den onwillekeurigen invloed van dit begrip alleen zijn de buitensporig strenge straffen op *Muntvervalsching zelve* te verklaren.

Resumeeren wij thans kortelings de verschillende meeningen, dan vinden wij:

1°. De Romeinsche opvatting als Crimen laesae Majestatis, welke eeuwen lang, de algemeen gehuldigde gebleven is.

2°. De opvatting der meeste nieuwere schrijvers, als misdrijven tegen de Openbare Orde en het publiek vertrouwen, die tevens een attribuut van het Staatsgezag aanranden.

3°. De opvatting van CHAUVEAU en HÉLIE als *diefstal* soms *met* soms *zonder* de verzwarende omstandigheid van *valschheid.*

4°. de opvatting van DE MOLÈNES als zeer lichte vergrijpen, minder strafwaardig dan diefstal.

Wat vooreerst de Romeinsche opvatting betreft, het behoeft geen betoog, dat deze, uitvloeisel als zij is, van eene zuiver Romeinsche beschouwingswijze, tegenwoor-

dig volstrekt niet meer tot criterium ter beoordeeling van den aard der Muntmisdrijven dienen kan.

Maar ook tegen een gedeelte der opvatting sub. n°. 2 is veel in te brengen. Onjuist toch is het, in het recht van muntaanmaak een *bijzonder* souvereiniteitsrecht te zien, een der natuurlijke uitvloeisels van het hoogste staatsgezag. Dit recht is i. t. d. in den modernen staat niets anders als een zeer nuttig en voor 't algemeen belang zeer noodzakelijk, doch overigens gewoon *monopolie* van den Staat. Dat in de monarchale landen de Vorst het recht heeft zijne beeltenis op de munten te laten slaan verandert natuurlijk niets aan dit wezen der zaak. Het is daarom duidelijk dat de valsche munter volstrekt niet ernstiger *het Staatsgezag* aanrandt dan b. v. iemand, die ergens een post- of telegraafkantoor ging oprichten, of een tabakshandel ging drijven in een land waar de Staat daarvan 't monopolie heeft. Deze schending van een staatsmonopolie kan derhalve weinig of niet dienen ter kenschetsing der muntmisdrijven, als wezenlijk *ernstige* misdrijven.

Ook gaat het m. i. niet aan, de in aard zoozeer verschillende delicten, die men onder den algemeenen naam van *muntmisdrijven* kent, allen in ééne categorie te rangschikken. Slechts één kenmerk hebben zij allen gemeen: *de valschheid.* Wat verder de qualificatie van CHAUVEAU en HÉLIE betreft, vooreerst is het geval waarop deze gebaseerd is (den Staat de voordeelen van zijn muntmonopolie ontnemen door zelf munten te slaan in qua-

liteit geheel gelijk aan die van den Staat) te weinig voor om daarmede bij eene omschrijving van den aard dezer delicten rekening te houden, en ten tweede al kwam dit dikwijls voor, dan zou dit nog geen *diefstal* maar eerder *oplichting* (*escroquerie*) behooren te heeten. Ook het *snoeien* van munten en het uitgeven van deze in waarde verminderde stukken als echte en het vervaardigen en uitgeven van munten van *minder* waarde dan de echte kunnen gequalificeerd worden als *oplichting*.

Maar het kan niet ontkend worden, dat aan deze eenvoudige omschrijving van den aard der Muntmisdrijven iets ontbreekt. Zij zou volkomen juist zijn, als CHAUVEAU en HÉLIE's meening, dat elk muntstuk slechts een stuk *privaat* eigendom is, en dus de aanslagen daarop gepleegd slechts den tijdelijken houder van dat stuk privaat eigendom treffen, dit eveneens ware. Doch daarbij wordt uit het oog verloren, dat Munten niet slechts voor den particulier bijzonder eigendom zijn, maar dat ze bovendien en zelfs voornamelijk de functie *van algemeen en wettig betaalmiddel* te vervullen hebben. Deze bijzondere eigenschap der munten maakt inderdaad dat het misdrijf van den valschen munter niet slechts één persoon treft, doch dat er inderdaad voor het geheele publiek gevaar bestaat. DE ROSSI [1]) zegt er terecht van: »Le faux monnayeur commet une escroquerie au »préjudice *direct* de celui qui, le premier, lui livre des

[1]) Traité de droit pénal, t. a. p.

»valeurs supérieures à la valeur intrinsèque de la »fausse monnaie, qu'il reçoit en échange. Mais les effets »de ce délit peuvent s'étendre à un grand nombre d'au- »tres personnes inconnues à l'escroc et à l'insu de celui »qui a été trompé le premier. Le mal peut facilement »se répéter, se propager. *C'est le public pris en masse*, »que le faux monnayeur atteint plus encore que tel ou »tel individu désigné." De waarheid, die er in deze woorden ligt kan niet ontkend worden, en het zou derhalve niet goed zijn deze bij 't bepalen der straffen voor Muntmisdrijven uit 't oog te verliezen, en alzoo voor *Muntvervalsching* en *Muntsnoeiing* slechts straffen als voor oplichting te willen vaststellen. Doch nog onbillijker is het, om wat waarheid is, zóó te overdrijven en te vergrooten, dat het een geheel valsche maatstaf tot strafbepaling wordt. 't Is waar, het handelsbelang laat niet toe, alle muntstukken, waarmede betalingen geschieden telkens aan een nauwkeurig onderzoek te onderwerpen. Blijkt dit echter in de werkelijkheid noodig te zijn? Indien het zoo ware, dan zouden de veroordeelingen van valsche munters, door den indruk van het dàn inderdaad geschokt publiek vertrouwen daarvan het kenmerk moeten dragen. Wanneer wij echter de strafrechterlijke statistiek in Frankrijk van de jaren 1832, 1833 en 1834 raadplegen [1]), dus van de jaren die volgden op de afschaffing van de doodstraf

[1]) CHAUVEAU et HÉLIE. Théorie du Code Pénal N°. 1360.

voor dit delict, en waarin dus de jurys onwillekeurig geneigd moesten zijn, door de afschaffing van die straf gestreng te zijn in de toepassing der haar vervangende (eeuwigdurende dwangarbeid), dan zien wij, dat van de 129 veroordeelingen wegens Muntmisdrijven in die jaren slechts 18 tot eeuwigdurenden dwangarbeid waren, d. e. t. verreweg het grootste deel tot eene lichte gevangenisstraf.

Laten wij dus de theorie voor 't geen zij is, en gaan wij met de praktijk te rade, dan blijkt inderdaad in den nieuweren tijd, sedert de muntstukken beter en nauwkeuriger vervaardigd worden, de schade door 't publiek verkeer geleden, zoo goed als fictief te zijn. Het in omloop brengen van groote sommen ineens, zal de valsche munter bovendien uit voorzichtigheid laten, of doet hij het, dan zal ontdekking niet lang uitblijven. Nemen wij echter eens aan, dat het hem gelukt, een zeker aantal stukken in 't verkeer te brengen. Zal er inderdaad verwarring en wantrouwen van eenige beteekenis in 't verkeer ontstaan, dan stel ik, dat daarvoor toch minstens wel noodig zal zijn, dat b.v. van de 1000 in omloop zijnde guldenstukken één valsch blijkt. Gesteld nu dat er in ons land 50.000.000 guldens [1]) in

[1]) De Staatscommissie benoemd bij Kl. besl. van 30 October 1872, taxeerde in haar Verslag aan den Koning omtrent het Muntwezen (1873) de hoeveelheid zilveren *standpenningen* van 1840—1872 gemunt op eene waarde van 410.000.000 gulden. De hoeveelheid in 1873 in omloop zijnde standaardmunt op 125 à 130 millioen gulden. Sedert is de hoeveelheid nog aanmerkelijk gestegen. Eene volkomen juiste opgave is echter natuurlijk voor het bovenvermelde voorbeeld onnoodig.

omloop zijn, zal de valsche munter dus, om tot dat resultaat te komen, reeds met goed gevolg 50.000 guldenstukken uit moeten gegeven hebben, wat zonder ontdekking bijna niet aan te nemen is. Bovendien zal deze verhouding in grootere landen dan het onze nog veel ongunstiger zijn.

Wel is hiertegen aan te voeren, dat de valsche munten niet door 't geheele land verspreid, maar slechts op ééne of op enkele plaatsen zullen uitgegeven worden, en dus in die plaats of plaatsen de verwarring wèl ontstaan kan, door de daar dan in vrij groote hoeveelheid aanwezig zijnde valsche munten, doch hier staat tegenover dat dan ook de ontdekking zooveel te waarschijnlijker is, en de gelegenheid om veel in omloop te brengen dus geringer. Hier komt nog iets bij. Is ergens een valsch geldstuk ontdekt, dan behoeft men de dagbladen slechts in te zien, om te bespeuren met welk eenen spoed en gedetailleerde uitvoerigheid, zij dat feit vermelden.

't Gevolg zal zijn dat in de plaats waar 't ontdekt is, het circuleerend geld met grootere nauwkeurigheid zal worden beschouwd, waardoor de kans op geslaagde uitgave, alweder niet weinig vermindert.

Mag de strafwet dus de mogelijkheid van bedoeld gevaar niet geheel negeeren, ongerijmd zou 't zijn, den invloed ervan door bovenmatig strenge straffen te doen blijken. Veel praktischer is het, het succes van den valschen munter trachten te verkleinen door de bewerking der munten meer en meer te volmaken. Zeer juist

is de opmerking daarover gemaakt door den rapporteur van de wijzigingswet van den Code Pénal van 28 April 1832: »La meilleure garantie de la monnaie nationale »est dans sa perfection. Une contrefaçon faite avec quel- »que *art* et quelque *étendue* exigerait un appareil de »fabrication, qui rendrait la claudestinité impossible; »une contrefaçon clandestine ne peut s'opérer qu' avec »les procédés les plus imparfaits et n'arriver qu' à des »fabrications tellement grossières, que l'oeil le moins »exercé ne peut longtemps s'y méprendre".

Zoo er in het voorgaande meer bijzonder sprake was van *muntvervalsching*, minder van *muntsnoeiing*, dan komt dit, omdat allen 't er over eens zijn, dat dit als zijnde een lichter delict in elk geval eene mindere straf verdient dan *muntvervalsching.*

Ook werd in 't voorgaande niet besproken, ten minste niet in 't bijzonder, de *namaak van papiergeld.* Onnoodig was dit dan ook in zooverre de meeste aanmerkingen over vervalsching van *Munten* gemaakt ook op die van *Papiergeld* [1]) toepasselijk zijn. Toch geeft de namaak van deze geldsoort tot enkele opmerkingen aanleiding. Nog niet lang geldt zij als *Muntmisdrijf*, om dezen voor haar oneigenlijken naam te gebruiken. De Fransche Code Pénal beschouwt nog *metalen munt* als het eenig voorwerp

---

[1]) Men vatte hier het woord *papiergeld* in *formeelen* zin op, en versta er dus enkel onder, door het Rijk uittegeven *Muntbilletten*, *niet* Bankbilletten. Het Duitsche Strafwetboek vat beiden samen onder den naam *Papiergeld.*

daarvan. Hij behandelt de *vervalsching van Muntbiljetten* bij die van staatszegels en merken etc. in eene afzonderlijke paragraaf, aldus daarin twee zeer heterogene bestanddeelen vereenigend. Het Belgische Strafwb. rangschikt ze logischer in eene afzonderlijke § onder de namaak van effecten, coupons etc. De Wet van 3 Maart 1881 behandelt haar terecht bij de *Muntmisdrijven* (Tit X) art. 208: »Hij die muntspecien of muntpapier namaakt of vervalscht etc." Het Duitsche Strafwb. alleen echter, regelt m. i. deze zaak juist en volledig door *ook de vervalsching van Bankbilletten* onder de Muntmisdrijven te rangschikken en daardoor terecht een stap verder te doen. De Fransche en Belgische Strafwetboeken rangschikken de *vervalsching van bankbilletten* in dezelfde categorie als die van *muntbilletten*, de Wet van 3 Maart 1881 rangschikt ze onder »*valschheid in geschriften*" [1]).

Minder acht ik het echter in het Duitsche Wetboek goed te keuren, dat het de vervalsching van *Munt-* en *Bankbilletten* (papiergeld) met *dezelfde straf* bedreigt als die *van Munten*, zooals ook de Code Pénal doet (voor beide eeuwigdurende dwangarbeid). Nog minder aanbe-

---

[1]) *Wet v.* 3 *Mrt.* 1881 *Stbl.* 35 *Tit.* XII *art.* 226: »De schuldige aan »valschheid in geschrift wordt gestraft met gevangenisstraf van ten »hoogste zeven jaren, indien zij gepleegd is: .... 5e *in voor omloop »bestemd krediet- of handelspapier.* Hierbij de Mem. van Toelichting (Mr. H. J. Smidt Gesch. v. h. Wb. v Strafr. dl. II, pag. 259) »voor »omloop bestemd *krediet- of handelspapier* omvat ook de vreemde en »nederlandsche bankbilletten.

velingswaardig is het dus natuurlijk m. i. die vervalsching met eene *mindere* straf te bedreigen, zooals de Wet van 3 Maart 1881 doet. Die vervalsching verdient, dunkt mij, integendeel eene *strengere straf* dan die der Munten, waarmêe haar alleen de Belgische Code Pénal, hoewel haar niet onder de Muntmisdrijven rangschikkend, bedreigt (n. l. voor Muntvervalsching 10—15 jaar dwangarbeid, voor vervalsching van papiergeld 15—20 jaar). Hiertegen kan w. i. w. aangevoerd worden, dat *bankbilletten* een ander karakter dragen als *Munten* of *Muntpapier*, dat de eersten door eene Bank (door de Wet daartoe geauthoriseerd) worden uitgegeven, de laatsten direct van Staatswege, doch dit neemt niet weg, dat in werkelijkheid de eersten aan het publiek volkomen dezelfde diensten bewijzen als de laatsten, evenveel vertrouwen genieten, door het publiek met dezelfde oogen beschouwd worden, en dus op gelijke bescherming aanspraak hebben. Vervalsching van Munt- en Bankpapier toch schijnt mij een *gevaarlijker* misdrijf toe dan vervalsching van Munten, en daarom voor de eerste *een strengere straf* dan voor de laatste gemotiveerd te zijn. Vooreerst eischt eerstgenoemde vervalsching door de lange en moeilijke voorbereiding (de aanschaffing van graveer-materialen, van papier met watermerk, etc.) eenen sterk gevestigden wil tot vergrijp. Voorts zal zij, zooals wij dan ook in werkelijkheid zien, door de grootere winsten, meer personen, tot het bedrijven ervan aanlokken. Eindelijk bestaat hierbij door de dikwijls groote waarde der bankbilletten,

en de bijzondere moeilijkheid tot erkenning der valschheid voor particulieren, (soms zelfs voor deskundigen) inderdaad zoowel gevaar voor belangrijke schade voor den particulier, als voor het publiek vertrouwen. 't Zou dus m. i. om die redenen wenschelijk zijn, *vervalsching van Bankpapieren*, *Muntpapieren* en *Munten* in één Hoofdstuk te vereenigen, en dat Hoofdstuk te doen aanvangen met het bepalen der strengste straf voor de beide eerstgenoemde vervalschingen, of nog beter met 't bepalen dier strengste straf voor *het uitgeven* der valsche *Bank-* of *Muntbilletten*.

HOOFDSTUK II.

De Muntmisdrijven in den franschen Code Pénal en zijne wijzigingswetten.

De Code Pénal behandelt dit onderwerp in het 3e Hoofdstuk van het 3e boek. Het maakt van dit hoofdstuk (*crimes et délsit contre la paix publique*) de eerste paragraaf van de 1e afdeeling (*du faux*) uit.

Tweemaal is het onderwerp in dit wetboek veranderd, het eerst door *de Wet van* 28 *April* 1832, vervolgens door die *van* 13 *Mei* 1863, thans nog vigeerend.

Hoewel o. a de eerste dier wetten de *doodstraf* voor Muntvervalsching, Muntsnoeiing en de uitgave of invoer van valsche munten afschafte, en ook de 2e eenige verbeteringen invoerde, omhelzen zij echter geen van beide de nieuwere begrippen over Muntmisdrijven, maar bleven (blijkens hun al te strenge straffen) op het oude standpunt staan. Zij bleven n. l. als hoofdmoment van dit delict eene aanmatiging van een zgn. *Hoogheidsrecht* beschouwen. Terecht zeggen dan ook CHAUVEAU en HÉLIE van deze regeling: »En cette partie du Code les »dispositions sont nettement écrites, et les difficultés

»peu ardues: *c'est au système de l'incrimination elle même*
»que la réforme devrait remonter, et nsus serions heu-
»reu. si nous osions penser que notre traveil pût avoir
»quelque jour cet effect." De bepalingen van den Code Pénal kunnen derhalve als 't ware als van louter historisch belang beschouwd worden, en zullen hier daarom niet het voorwerp van eene uitvoerige beschonwing uitmaken.

De voornaamste bepalingen der Wet van 1863 (arts 132—138 C. P.) zijn:

1°. Hij, die goud- of zilverstukken, welke wettige koers in Frankrijk hebben, namaakt, snoeit, uitgeeft, tentoonstelt of invoert, zal worden gestraft met levenslangen dwangarbeid.

2°. Hij, die 't zelfde zal gedaan hebben met munten van koper of billoen zal worden gestraft met tijdelijken dwangarbeid.

3°. De zelfde straf treft hem, die dit misdrijf pleegt met vreemde munten.

4°. Hij, die munters, welke wettige koers in Frankrijk zal hebben gekleurd, of dezulke zal hebben uitgegeven, tentoongesteld of ingevoerd, zal worden gestraft met gevangenisstraf van 6 maanden tot 3 jaren.

5°. *Niet* zullen gestraft worden zij, die valsche munten uitgeven, welke ze voor echt ontvingen, doch d. e. t.

6°. *Wel* zoo zij er vooraf de valschheid van geconstateerd hadden of hadden laten constateeren.

7°. Zij, die hoewel schuldig aan een der sub. 1°. ge-

noemde misdrijven hunne medeschuldigen aan de overheid aangeven, of zoo de vervolging reeds begonnen is, maken dat ze gearresteerd worden, zullen ongestraft blijven.

Reeds werd er in het vorige Hoofdstuk op gewezen, dat de Code Pénal als voorwerpen van muntmisdrijven slechts *metalen munten* erkent.

De wetten van 1832 en 1863 brachten hierin geene verandering, terwijl zelfs schrijvers van naam deze opvatting steunden. Zoo o. a. RAUTER [1]: »Pour qu'il y ait »monnaie, il faut qu'il y ait métal monnayé, c'est à »dire que la chose altérée soit une portion de métal »naturel ou factice revêtu du titre de monnaye ayant »cours comme prix de vente en vertu de la loi; le soi»disant *papier-monnaie* ne présente donc point l'objet »du crime de fausse monnaie."

Waarom echter *papier-monnaie* dat niet doet, helderd de schrijver niet op, tenzij men zijn blijven hangen aan den inderdaad te engen naam van fausse-*monnaie* als een argument beschouwen wil.

De Code Pénal behandelt nu vervalsching van munt- en bankpapier [2]) in den volgenden paragraaf, handelend over: *Contrefaçon des sceaux de l'Etat, des billets de ban-*

---

[1]) Traité de droit criminel. pag 200.

[2]) Art. 139. Cenx qui aurant contrefait le sceau de l'Etat, ou fait usage du sceau contrefait;

Ceux qui auront contrefait ou falsifié, soit des effets émis par le Trésor public avec son timbre, soit des billets de banques autorisées par la loi, etc.

que, *des effets publics*, *et des poinçons*, *timbres et marques*." Wanneer men het onlogisch achtte, vervalsching van papiergeld om het opschrift alleen van § 1 »*fausse monnaie*" onder de muntmisdrijven te rangschikken, dan mag het wel dubbel inconsequent heeten die vervalsching in eene zelfde § te behandelen met vervalsching van zegels, merken etc.

Men kan van zulk eene regeling met Berner [1]) zeggen: »Längst veraltet ist das gemeine Recht welches »bei Münzverbrechen Metallgeld veraussetzt. Niet alleen dus, dat vervalsching van papiergeld wèl tot de *muntmisdrijven* (of dan liever *geldmisdrijven*) behoort, zij is er zelfs de gevaarlijkste soort van.

Doch dit is niet de eenige aanmerking die op de regeling van den Code Pénal, vooral bij eene beschouwing van elk der artikelen in 't bijzonder te maken is. Gaan wij de redactie van het 1e art. (art. 132) na: »Quiconque aura contrefait ou altéré les monnaies d'or ou »d'argent ayant cours légal en France, ou participé à »l'émission ou exposition des dites monnaies contre»faites ou alterées, ou à leur introduction sur le territoire »français, sera puni des travaux forcés à perpétuité.

»Celui qui aura contrefait ou altéré des monnaies de »billon ou de cuivre ayant cours légal en France, ou »participé à l'émission ou exposition des dites monnaies »contrefaites ou altérées, ou à leur introduction sur le

---

1) Lehrbuch des Deutschen strafrechts pag. 389.

»territoire français, sera puni des travaux forcés à temps."

Vooreerst zou het, met het oog op moeilijkheden in de praktijk, niet onnoodig geweest zijn, zoo de Wet hier gezegd had, *wat* zij onder *contrefaçon* verstaat. Moet de vervalschte munt min of meer volmaakt zijn, of is het vervaardigen van een stuk metaal dat b.v. slechts aan éene kant gestempeld is, of zóó grof nagemaakt, dat het niemand zal bedriegen, genoeg om als valsche munter gestraft te worden?

Is zelfs de meening van CHAUVEAU en HÉLIE wel gerechtvaardigd die beweren: »Mais le crime de fausse »monnaie suppose nécessairement que la monnaie con»trefaite a *l'apparence de la monnaie véritable*, une »grossière ébauche ne serait pas même une imitation, »la pièce véritable ne serait pas contrefaite, — etc.? Wie toch maakt uit, wat al of niet eene »grossière ébauche" is. Even onvoldoende schijnt mij de definitie van DALLOZ [1]): »La contrefaçon est l'imitation fraudu»leuse d'une monnaie nationale ou étrangère ayant »cours légal." Ook hierbij toch blijft onopgelost wat *imitation* is. Vreemd klinkt dan ook, wat volgt: »l'im»perfection de l'imitation ne peut être qu'une circon»stance atténuante. Cependant si l'imitation était telle»ment grossière qu'elle ne présentât pas l'apparence de »la monnaie véritable, le crime n'existerait pas, car il »n'y aurait qu'un projet coupable resté sans exécution.

---

[1]) Code Pénal annoté, pag. 220—16.

»Ainsi il n'y a pas de crime de fausse monnaie, quand »la monnaie prétendue ne porte la trace d'aucune em»preinte.

Men kan dus alleen, zooals CHAUVEAU en HÉLIE terecht opmerken, vaststellen, dat de volgens de wet strafbare *contrefaçon* drie kenmerken hebben moet nl.: 1e *Een misdadig doel.* (Hij die alleen voor eigen liefhebberij munten na gaat maken, zonder daarbij aan winstbejag te denken is natuurlijk niet strafbaar).

2e Het valsche geld moet in *navolging van echt* gemaakt zijn.

3e De munt, waarnaar vervalscht is, moet wettigen koers in Frankrijk hebben.

Af te keuren is het verder dat art. 132 het *snoeien van munten* op gelijke lijn stelt als het *vervalschen*, en stellig is het onrechtvaardig voor beide misdrijven *dezelfde* straf te bepalen, wat men dan ook in geen ander strafwetboek vindt.

Zelfs is het zeer de vraag, of *muntsnoeiing* in deze afdeeling met het opschrift »*du Faux*" niet misplaatst moet genoemd worden, en of niet veeleer de plaats daarvoor is in de 2e Afd. van Hoofdst. II Titel II (*Banqueroute* et *Escroquerie*). Éene soort van snoeien moet hiervan echter uitgezonderd n. l. het zgn. *uithalen* [1]), bijna met muntvervalsching gelijk te stellen.

---

1) Dit bestaat uit het van elkander zagen der zijden van een muntstuk, het wegnemen der tusschenliggende metaallaag, het vullen der ruimte daardoor ontstaan met een minder kostbaar metaal, en het

Nog valt te wijzen op eene fout, of althans groote slordigheid in de redactie van art. 132. Daarin wordt n. l. zeer ten onrechte de *uitgever* van valsch geld, *ook al heeft hij niet in verstandhouding met den valschen munter gehandeld* met *dezelfde* straf bedreigd als de valsche munter zelf. De onbillijkheid hiervan springt in 't oog. Hij toch heeft zijn misdrijf niet (zooals de valsche munter) lang overdacht en voorbereid, doch wil slechts profiteeren van het misdrijf van *een ander*. Voor zijne veroordeeling is echter in den Code Pénal reeds voldoende dat hij *wist*, dat het geld (ook al is het maar één geldstuk) valsch was.

Behalve het *namaken*, *snoeien* en *uitgeven* van valsch geld, straft art. 232 nog met dezelfde straf de *tentoonstelling* en *den invoer* in Frankrijk ervan. Beide feiten vormen inderdaad slechts *pogingen* tot het delict *van uitgifte* van valsch geld. Wil men, daar de straf, ook voor die feiten *levenslange dwangarbeid* is, den wetgever hier niet eene bepaalde absurditeit doen begaan, dan moet men wel met Chauveau en Helie aannemen, dat hij in den tentoonsteller en invoerder (hoewel natuurlijk geheel ten onrechte) *altijd medeplichtigen* zag van den vervaardiger van valsch geld. De valsche munten door den wisselaar tentoongesteld, beschouwde hij dus als

---

weder op elkander hechten der beide helften. Geschiedt deze bewerking met eenige handigheid, dan is natuurlijk de erkenning der mindere waarde van het aldus gesnoeide geldstuk uiterst moeilijk.

per se direct afkomstig van den valschen munter, de ingevoerde valsche munten eveneens. Hoewel beide gevallen inderdaad *kunnen* voorkomen, blijft het echter onbegrijpelijk hoe de uitgever, mogelijkheid als regel beschouwend, dergelijke lichte vergrijpen met dezelfde straf heeft kunnen bedreigen als b.v. het maken van valsche munten zelf. Zeer noodig zou het dus geweest zijn, dat de wetgever bij: »Quiconque aura contrefait ou altéré les »monnaies d'or ou d'argent ayant cours légal en France »ou *participé à l'émission* desdites monnaies... gevoegd »hadde: »de concert avec eux" zooals het Belgisch strafwetboek doet, dat daarin eene gunstige uitzondering maakt op de meeste andere strafwetboeken, die deze bijvoeging onnoodig vonden.

Het was bovendien onnoodig, *de tentoonstelling* van valsche munten afzonderlijk te vermelden, want òf deze is geschied zonder het doel ze uit te geven, òf ze vormt slechts een onderdeel van het uitgeven. In het eerste geval bestaat er geen strafbaar feit, in het 2e is de strafbaarstelling der uitgave voldoende. De wisselaar (door wien die tentoonstelling van valsche munten wel meestal geschieden zal) b.v. die de valsche munten heeft tentoongesteld, kan zich verontschuldigen met te zeggen, dat hij dit enkel deed om zijne uitstalling minder kostbaar en gevaarlijk te maken, of om het publiek het onderscheid tusschen echte en valsche munten te laten zien en het daardoor te waarschuwen. Is dit de waarheid, dan bestaat er natuurlijk geen delict, is het onwaar,

en geeft hij ze uit, dan is de uitstalling slechts *middel tot*, en derhalve *onderdeel van* de uitgave geweest.

Wat de 2e alinea van art. 132 betreft, men vindt (en terecht) deze onderscheiding tusschen 't namaken van gouden of zilveren geldstukken en die van koper of billoen in geen der nieuwere strafwetboeken. Sommige redenaars verlangden ook reeds bij de discussies over den Code Pénal in 1810, dat het verschil in metaal geen verschil in de strafbaarheid meê zou brengen. Maar men wees hun op het verschil in de gevolgen: »que des piè-»ces de billon ou de cuivre, que l'on ne reçoit ordinaire-»ment qu'en tres-petite quantité et pour de faibles »sommes, ne peuvent pas, comme de fausses pièces d'or »par exemple causer la ruine de ceux, qui les reçoivent." Chauveau en Hélie voegen hierbij: »Ces motifs firent »adopter cette distinction qui fut alors une immense »améloration dans la législation pénale." Schijnbaar is deze opmerking juist, toch valt het gemakkelijk de ongegrondheid er van aan te toonen. Wat vooreerst betreft het argument, dat valsche munten van koper of billoen *niet* zooals die van goud of zilver den ondergang kunnen veroorzaken van hem die ze in betaling aanneemt, dit hangt geheel af van den vermogenstoestand van die persoon. Den koopman b. v. die ze als supplement eener groote som in betaling ontvangt, berokkenen ze geene noemenswaardige schade, zijnen loopjongen echter, die er zijn weekloon misschien gedeeltelijk of geheel in betaald krijgt echter wèl.

Wat verder de strafwaardigheid *zelve* betreft, beide vervalschingen vereischen *dezelfde* voorbereiding, worden met het *zelfde* doel ondernomen en hebben *hetzelfde* resultaat. Terecht dus is de onderscheiding in de nieuwere strafwetboeken verworpen, 't geen echter natuurlijk volstrekt niet uitsluit, dat de rechter de geringere toegebrachte schade bij de oplegging van straf in 't oog kan houden.

De Code Pénal bevat twee billijke uitzonderingen op art. 132 n. l. in art 135. De 2e alinea daarvan bepaalt als verzachtende omstandigheid voor den uitgever van valsch geld, dat hij dit *zelf* voor echt had ontvangen. De eerste alinea maakt hem straffeloos, die valsch geld uitgeeft, zonder daarvan zelf de valschheid te kennen.

Wat de straf betreft door art 132 bedreigd, reeds werd opgemerkt, dat de Wet van 1832 de doodstraf afschafte, en er *levenslangen dwangarbeid* voor in de plaats stelde, en dat die van 1863 deze gedeeltelijke verbetering handhaafde. Toch is ook die straf nog veel te streng. Ze is zelfs niet gerechtvaardigd in de gevallen waarin het misdrijf van zeer verzwarende omstandigheden (groote toegebrachte schade, recidive) vergezeld gaat. Maar 't was den wetgevers van 1832 en 1863 dan ook eigenlijk geen ernst met hunne zware strafbedreiging. Zij rekenden op eene ruime toepassing van verzachtende omstandigheden, niet bedenkend dat deze in geen geval in de gebreken der wet hunne oorzaak mogen vinden, maar in persoonlijke hoedanigheden van den dader,

omstandigheden waarin hij verkeerde etc. Bovendien voegen CHAUVEAU en HÉLIE hierbij dient men zich te herinneren, dat het geenszins de roeping der jury is, de fouten der Wet te verbeteren, en dat men, laat men haar de zorg over, de strengheid der Wet te temperen, de deur wijd openzet voor grillige, willekeurige uitspraken. Inderdaad behartenswaardige woorden, waarvan de waarheid door vele jury-uitspraken, ook in den laatsten tijd in Frankrijk en Belgie maar al te zeer bevestigd is.

Art. 133 straft met *tijdelijken* dwangarbeid, het *namaken* en *snoeien* van *vreemde* munten in Frankrijk, benevens den invoer, tentoonstelling en uitgifte ervan in Frankrijk [1]). Wat moet hier onder *vreemde* munten verstaan worden? Natuurlijk *niet* die munten, welk hoewel vreemde, echter wettigen koers in Frankrijk hebben nl. die van Belgie, Italie, Zwitserland en Griekenland, door de muntconventies van 1866 en 1878.

Muntvervalsching en Muntschennis van *vreemde* munten worden dus slechts gestraft als ze *in Frankrijk* geschiedt zijn. *Art.* 133 maakt daardoor eene ongemotiveerde uitzondering op den regel in *art.* 5 [2]) van den

---

[1]) Tout individu qui aura, *en France*, contrefait ou altéré des monnaies étrangères, ou participé à l'émission, exposition ou introduction en France des monnaies étrangères contrefaites ou altérées, sera puni des travaux forcés à temps.

[2]) Tout français qui hors du territoire de la France s'est rendu coupable d'un crime puni par *la loi* française peut être poursuivi et jugé en France.

Code d'Instruction criminelle gesteld, volgens welken hij, die zich *in 't buitenland* aan het vervalschen van in Frankrijk koers hebbend geld schuldig maakt, later in Frankrijk gekomen, daar strafbaar is. Het noodzakelijk doch zeker niet gewild gevolg van die uitzondering is dus, dat hij, die in den vreemde vreemde munten namaakt, die in Frankrijk invoert en daarna in Frankrijk komt, *niet* wegens *muntvervalsching*, maar alleen wegens den *invoer* van valsche munten gestraft kan worden.

Vervalsching etc. van vreemde munten te straffen had tweeërlei doel. Vooreerst om door hier het initiatief van reciprociteit te nemen, andere landen er toe te brengen het namaken van *fransche* munten te straffen, ten tweede hetzelfde doel als de bestraffing der vervalsching etc. van inlandsche munten, al naarmate het voornemen van den valschen munter was, ze in 't buitenland of in Frankrijk uittegeven. (In Frankrijk nl. circuleeren vele munten, die zonder wettigen koers te hebben, echter algemeen in 't verkeer gebruikt en aangenomen worden).

Opmerkelijk is het, dat art. 133 niet zooals 't voorgaande onderscheid maakt tusschen gouden of zilveren munten en die van koper of billoen.

Naar aanleing van dit art. ontstond een strijd over de meening of het *ook* bedoelt de *vervalsching* etc. van *vreemd papiergeld* te straffen. Die strijd ontstond door een arrest van het Hof van cassatie van 25 April 1828 luidende als volgt: »Attendu que la disposition de l'ar-

»ticle 133 est générale et absolue; que par sa généralité »elle se réfère généralement à toutes les monnaies étran- »gères de quelque espèce qu'elles soient, qu'elle n'excepte »point de la peine, qu'elle prononce la falsification des »monnaies qui seraient d'une matière autre que l'or, »l'argent, du cuivre ou du billon; que dès lors elle »s'applique aux unes comme aux autres." — 't Is echter duidelijk dat, daar de Code penal in deze geheele Afdeeling *metaalgeld* als 't eenig mogelijk voorwerp van Muntmisdrijven beschouwt en daarom dan ook vervalsching etc. van *Fransch* papiergeld in eene volgende Afdeeling behandelt, dit arrest als onjuist moet beschuwd worden, en dus, daar ook in die volgende Afdeeling de vervalsching etc. van *vreemd* papiergeld *niet* gestraft wordt, deze in de Code pénal alleen als *valschheid in onderhandsch geschrift* kan beschouwd worden.

Art. 134 straft het kleuren van munten om ze den schijn eener hoogere waarde te geven, en het uitgeven of invoeren van gekleurde munten.

Het artikel is ongetwijfeld in deze afdeeling misplaatst. Zoowel het weinig duurzame der kleur, als de gemakkelijk te ontdekken *werkelijke* waarde van het stuk, maken het kleuren van munten tot een weinig gevaarlijk delict (zoo het al een delict is) dat hoogstens als *bedrog* zou kunnen gequalificeerd worden. De juris prudentie beschouwde het soms als *eenvoudige diefstal*, zoo o. a. het Hof te Straatsburg dat (4 Maart 1830) eenen persoon beschuldigd van het kleuren van munten en

het uitgeven ervan, naar de rechtbank verwees op grond: »dat de gekleurde stukken nog het merk hunner wer»kelijke waarde droegen, dat geen persoon, zijner zinnen »machtig, zich er door kon laten bedriegen, en dat de „geen die ze voor hoogere waarde had ontvangen, in »eenen staat van zwakheid van geest en stompzinnigheid »verkeerde."

De meeningen over het meer of minder strafwaardige van dit delict liepen overigens zeer uiteen, en verscheidene arresten van Hoven beschouwde het wel degelijk als *muntvervalsching*. Tegenwoordig wordt het door niemand meer als muntmisdrijf beschouwd.

Art. 135 ontheft hen van de straf der artt. 132, 133 en 134, die de vervalschte stukken voor echt ontvangen hebben en ze weer in omloop hebben gebracht, zonder er de valschheid van bespeurd te hebben.

De 2e al. van het artikel d. e. t. straft de uitgave *na erkende valschheid* van die stukken, met eene boete van ten minste drievoud en ten hoogste zesvoud der waarde van de in omloop gebrachte stukken; nooit echter mag de boete minder dan 16 francs zijn.

Vergelijkt men dit artikel met de voorafgaande dan komt men met Blanche [1]) tot het resultaat dat de uitgave van valsch of gesnoeid geld zich in de Code pénal voordoet onder 3 zeer verschillende omstandigheden n.l.:

1°. De uitgever wist, dat het geld valsch, gesnoeid

---

[1]) Etudes pratiques sur le Code Pénal Liv. IV pag. 65.

of gekleurd was; hij valt dan onder de artt. 132, 133 of 134.

2°. De uitgever heeft het valsche, gesnoeide of gekleurde geld voor echt ontvangen, en heeft het in de meening dat het dat inderdaad was, weer in omloop gebracht. Er is dan geen delict, daar het niet vergezeld ging van een misdadig oogmerk.

3°. De uitgever heeft het valsche, gesnoeide of gekleurde geld voor echt ontvangen, heeft er daarna de gebreken van bemerkt en geeft het niettemin voor echt uit. Dit laatste delict wordt aanmerkelijk lichter bestraft, dan de uitgave van valsch geld, van 't welk de uitgever op andere wijze eigenaar geworden is.

Eene belangrijke verzachtende omstandigheid toch is het, dat de uitgever zich hier enkel voor verlies wil vrijwaren, daar hij zelf bij het ontvangen van het valsche geld bedrogen is geworden.

De 2 nu volgende artikelen werden door de Wet van 1832 afgeschaft. Het 1e (*art.* 136) strafte met gevangenisstraf van 1 maand tot 2 jaren hem, die, kennis dragend van het bestaan eener valsche munterswerkplaats dit niet binnen 24 uren aan de politie mededeelde. Het 2e (*art.* 137) zonderde verwanten in de op- en nedergaande linie, echtgenooten etc. daarvan uit.

Art. 138 [1]) vormt met de artt. 108 en 144 de drie

---

[1]) Les personnes coupables des crimes mentionnés en l'article 132 seront exemptes de peine, si, avant la consommation de ces crimes et

artikelen van den Code Pénal, die eene premie stellen op het openbaren van een misdrijf, waaraan men zelf medeplichtig is. Het voorziet in twee gevallen:

1e dat het misdrijf van art. 132 beraamd, doch nog niet tot een begin van uitvoering was gekomen, en er dus ook nog geene vervolging was. De medeplichtige, die dan de politie met het voorgenomen misdrijf in kennis stelt, en haar dus de draden ter vervolging in handen geeft, is vrij van straf.

2e Die medeschuldige is vrij van straf, die na aangevangen vervolging maakt, dat zijne confraters gearresteerd worden.

Bleek reeds uit de zware strafbepalingen, dat de Code Pénal de Muntmisdrijven minstens met Hoogverraad gelijkstelde, uit art. 138 blijkt, dat hij ze zelfs nog gevaarlijker vond. Immers art. 109 vordert voor straffeloosheid van den aangever, dat de aangifte geschied zij »*avant toute exécution ou tentative*", art. 138 d. e. t. slechts »*avant la consommation du crime*"; de ontdekking van *Muntvervalsching* was hem dus meer waard dan die van *Hoogverraad.*

Zoowel art. 138 als de artt. 108 en 144 stellen eene premie op trouweloosheid en verraad en zijn daarom

---

avant toutes pour suites, elles en ont donné connaissance et révélé les auteurs aux autorités constituées, ou si, même après les poursuites commencées, elles ont procuré l'arrestation des autres coupables.

Elles pourront néanmoins être mises, pour la vie ou à temps sous la surveillance spéciale de la haute police.

m. i. uit een oogpunt van moraliteit afkeurenswaardig [1]).

De Code Pénal bevat niet, zooals de meeste andere strafwetboeken strafbepalingen tegen het *vervaardigen of voorhanden hebben van werktuigen, dienende tot muntvervalsching of muntschennis*, wat ook een gebrek van dit Wetboek te noemen is.

Wel beweert LEGRAVEREND [2]) dat op dit onderwerp nog een decreet der conventie van 17 *Brumaire* an II van toepassing is, doch die meening is onjuist. Het hier bedoelde deel van dit decreet luidt als volgt: »La contrefaçon d'un assignat est une opération complexe, qui »ne peut résulter que de plusieurs faux successifs; que »le crime de celui qui met la dernière main à cette »contrefaçon est absolument distinct du crime de celui »qui fabrique la fausse forme, comme le crime, qui »consiste à fabriquer la fausse forme est absolument »distinct de celui qui consiste à fabriquer le faux papier »ou la fausse planche; que chacun des auteurs de ces »divers faux consomme en ce qui le concerne, le crime »de contrefaçon d'assignats; qu'ainsi il est inutile d'exa»miner á l'égard de chacun d'eux, si celui de ses com»plices qui devait opérer après lui a ou n'a pas exécuté »le délit dont il s'était chargé."

Overzien wij, na deze beschouwing der afzonderlijke

---

[1]) Men zie hierover uitvoeriger het Academisch proefschrift (Leiden 1884) van Mr. W. E. Th. M. VAN DER DOES DE WILLEBOIS »*Delicta reticentiae*", pag. 25—40.

[2]) Traite de la législation criminelle en France Dl. I.

artikelen, het systeem door den Code Pénal bij de behandeling van Muntmisdrijven gevolgd, nog eens in zijn geheel, dan blijkt het dat dit in het klein hetzelfde oordeel verdient, als de geheele Code Pénal, beschouwd als thans nog vigeerend strafwetboek. Overal in dit wetboek en ook bij dit onderwerp vindt men opvattingen vóór 75 jaren als axioma's gehuldigd, maar door eene grondiger en meer algemeene beoefening van het strafrecht als dwalingen gestempeld, straffen aan die opvattingen geëvenredigd, als onrechtvaardig.

Te verwonderen is het evenwel dat de wetgever van 1832 en vooral die van 1863 bij zijne wijzigingen aan die nieuwere meeningen geene grootere concessie deed, alleen de vrees om daardoor het geheele systeem van den Code Pénal te schokken, kan dit eenigszins verklaren.

Te zware naast te lichte straffen, onvolledigheid naast overbodige bepalingen maken het gewenscht dat dit onderwerp bij eene herziening van den Code Pénal, niet het minst in de verbeteringen daardoor aan te brengen deelen moge.

HOOFDSTUK III.

De Muntmisdrijven in het Reichs-Strafgesetzbuch.

In Duitschland en Oostenrijk worden deze misdrijven reeds lang beter dan in Frankrijk op hunne juiste waarde geschat. Zoowel de Oostenrijksche Strafwetboeken van 1803 en 1852 als als het Beiersche van 1813 en het Pruisische van 1851 dragen daarvan in indeeling en strafmate de sporen. Niet minder doet dit het Reichs-Strafgesetzbuch.

Vonden wij in den Code Pénal verouderde begrippen, eene onvolledige regeling en veel te strenge straffen, in het Reichs-Strafgesetzbuch zijn de bepalingen over Muntmisdrijven, hoewel niet onberispelijk, echter veel praktischer en billijker en meer in overeenstemming gebracht met de denkbeelden van het moderne Strafrecht over dit onderwerp.

Het Duitsche Wetboek wijdt er 8 paragrafen aan (*Zweiter Theil*, *achter Abschnitt* § 146—§ 152), en de daarin behandelde misdrijven laten zich gevoegelijk in 5 categoriën indeelen:

1e Muntvervalsching.

2e Gevallen hiermede gelijkgesteld.

3e In 't verkeer brengen van voor echt ontvangen geld.

4e Muntschennis en 't uitgeven van gesnoeide munten.

5e Het aanschaffen of vervaardigen van muntvormen etc.

VAN WÄCHTER [1]) lettend op het opschrift van het Hoofdstuk (Münz*verbrechen* und Münz*vergehen*) deelt de Munt*misdrijven* in 3 categorieën in:

1e Muntvervalsching.

2e Het in 't verkeer brengen van valsch geld.

3e Het invoeren van valsch geld.

en de Munt*overtredingen* in 4 nl.:

1e Het in 't verkeer brengen van voor echt ontvangen geld.

2e Muntschennis.

3e Het in 't verkeer brengen van gesnoeide munten.

4e Het aanschaffen of vervaardigen van muntvormen etc.

Ook hier schijnt mij echter een kenmerkend onderscheid tusschen *misdrijven* en *overtredingen* niet te bestaan, en daarom de eerstgenoemde indeeling juister te zijn.

Alvorens tot eene beschouwing der afzonderlijke bepalingen van het Duitsche Strafwetboek over te gaan, is het wenschelijk te onderzoeken, welke opvatting dit Wetboek van hunnen *aard* en van hunne *verhouding tot andere misdrijven* heeft.

---

[1]) Deutsches Strafrecht, pag. 463.

Wat het eerste betreft, sommige schrijvers beweeren dat ook het Reichs-Strafgesetzbuch nog *schending van een zgn. Hoogheidsrecht*, en niet *inbreuk op het publiek vertrouwen* en *oplichting* als het hoofdkenmerk dier misdrijven beschouwt.

Het valt echter bij eene nadere beschouwing der bepalingen gemakkelijk aan te toonen, dat inderdaad de laatste kenmerken door dit Wetboek als de juiste worden beschouwd. Voornamelijk blijkt dit uit het feit, dat *buitenlandsch geld* met *binnenlandsch* wordt gelijkgesteld, en geen onderscheid wordt gemaakt tusschen door den Staat en door eene Maatschappij uitgegeven schuldbrieven.

Wat de *verhouding* van Muntmisdrijven tot andere misdrijven betreft, de meeste schrijvers zijn van meening dat de *Muntmisdrijven* geene zelfstandige misdrijven zijn, doch in alle opzichten en altijd slechts een specie òf van *bedrog* òf van *valschheid in geschrifte*, doch dat de wetgever de mogelijkheid voorziende dat er *concursus idealis* zou worden aangenomen, voor deze species in 't bijzonder bepalingen heeft gemaakt, dat daarom aan uitsluiting van het *meer algemeene* voorschrift (in casu *bedrog* of *valschheid in geschrifte*) door het *meer bijzondere* (Muntmisdrijven) in het Duitsche Strafwetboek niet mag gedacht worden, maar dat er daardoor feitelijk *strijd* bestaat tusschen de zeer verschillende straffen op *bedrog* en *valschheid in geschrifte* en op *Muntmisdrijven.*

Slechts één schrijver n. l. THOMSEN is het niet eens met die opvatting, doch meent dat de wetgever de

Muntmisdrijven wèl als *zelfstandige* delicten beschouwt en dat er dus van eenen *strijd* tusschen meer bijzondere en meer algemeene voorschriften geen sprake zijn kan, d. e. t. wèl van *uitsluiting* der laatste door de eerste (concursus idealis). Hij motiveert deze meening, waarmede ik instem, in een uitgebreid en juist betoog [1]) waarvan het noodig zal zijn hier de hoofdpunten aan te geven.

De schrijver begint met eenige gevolgtrekkingen te merken uit de meening alsof hier *geen concursus idealis* bestaan zou.

Muntvervalsching (§ 146), zegt hij, wordt bestraft met tuchthuisstraf van 2—15 jaren, bij verzachtende omstandigheden, van 1 dag — 5 jaren, *valschheid in geschrifte* (Urkundenfälschung) (§ § 268—270) met tuchthuisstraf van 1—5 jaren, bij verzachtende omstandigheben van 1 week tot 3 maanden, benevens boeten. Alzoo zou dus de wetgever (is de meening dat er hier *geen* concursus idealis is juist) de vervalsching van *geldswaardig papier* [2])

---

[1]) In Gerichtszaal, Band XXX, p. 413 vlg.

[2]) In het Duitsch »Papiere auf Inhaber" en door § 149 van het Duitsche Strafwetboek omschreven als: »die auf den Inhaber lantenden »Schuldverschreibungen, Banknoten, Actien oder deren Stelle vertretende »Interimsscheine oder Quittanzen, sowie die zu diesen Papieren gehö»renden Zins- Gewinnantheils- oder Erneurungsscheine, welche von »dem Reich, dem Norddeutschen Bunde, einem Bundesstaate oder frem»den Staate oder von einer zur Ausgabe solcher Papiere berechtigden »Gemeiude, Korporation, Gesellschaft oder Privatperson ausgestellt sind".

De wet van 3 Maart 1881 omschrijft hetzelfde begrip in art. 226

(betaalbaar aan toonder) qua *Muntmisdrijf* regelmatig met *zwaardere* straf bedreigen dan qua valschheid in geschrifte, doch bij verzachtende omstandigheden met eene *lichtere*, m. a. w. bij de bestraffing *alleen* volgens § 146 zou dan de qualiteit van *geld* der geschriften de eene keer als *verzwarende*, de andere keer als *verzachtende* omstandigheid worden beschouwd. De dader zou onder verzachtende omstandigheden wegens *geldvervalsching zachter* bestraft worden, dan wegens *valschheid in geschrift*, hoewel, ja omdat de vervalschte stukken met de op zichzelf *strafverzwarende* eigenschap van *geld* bekleed zijn.

De schrijver haalt nog meer dergelijke inconsequenties aan o. a. de strafverhouding tusschen de vervalsching van *geheele* Effekten (Muntmisdrijf) en de vervalsching

---

(van Titel XII 2e bk. »*Valschheid in geschrifte*") als volgt: 2° »in »schuldbrieven of certificaten van schuld van eenigen Staat, eenige »provincie, gemeente of openbare instelling;

3°. »in aandeelen of schuldbrieven of certificaten van aandeel of schuld »van eenige vereeniging, stichting of vennootschap

4°. »in talons, dividend- of rentebewijzen behoorende tot een der »onder de beide voorgaande nummers omschreven stukken, of in de »bewijzen in plaats van deze stukken uitgegeven;

5°. »in voor omloop bestemd krediet- of handelspapier."

De boven aangeduide strijd vindt dus voornamelijk hierin zijnen oorsprong dat het Duitsche Strafwetboek vervalsching van het bovengenoemd geldswaardig papier als *Muntvervalsching* beschouwt (en wel gedeeltelijk zeer terecht, zooals in Hoofdstuk II aangetoond is). Meer in 't bijzonder voor het Duitsche Strafwetboek is de naam *Munt*misdrijven, dus te eng geworden voor het begrip dat het wetboek er mede wil uitdrukken.

van een *deel* er van, dat geene betrekking heeft op de eigenschap als geld b. v. een merk ten teeken van buiten omloopstelling (valschheid in geschrift).

Nog bedenkelijker, gaat hij voort, zijn de gevolgen bij § 148, waarop immers § 149 ook slaat. Wie dus bv. valsche schuldbrieven *op naam* van den tot uitgave berechtigden persoon als echt ontvangt en na bemerkt te hekben, dat ze *onecht* waren, ze bedriegelijk uitgeeft, begaat volgens § § 268 en 270 een ernstig delict, terwijl hij volgens § 148 slechts een licht vergrijp zou begaan, als hij zich eene dergelijke handeling met Staatspapier *aan toonder* veroorloofde. Daarbij komt nog, dat de straf alle evenredigheid verliest, als men zooals de meesten willen en waartoe men, ook naar den tegenwoordigen stand der strafwetgeving gedwongen is, de uitdrukking »als echt empfängt" in § 148 op het verwerven door strafbare handelingen uitbreidt. Dan zou § 148 kunnen toegepast worden op den dief, die een gestolen valsch effekt, na bemerkte onechtheid bedriegelijk uitgeeft; de eerlijke kooper van een valsch effekt op naam d. e. t. wordt in gelijk geval volgens § § 268 en 270 veel strenger gestraft. De qualiteit van *geld* zou hier dan als eene krachtige verzachtende omstandigheid gelden.

Met betrekking tot *Bedrog* zouden de delikten, die door uitgave van valsch of gesnoeid geld gepleegd worden, in zeker opzicht dubbel en driedubbel geprivilegeerd zijn. Vooreerst zouden zij niet meêtellen voor *de*

recidive van andere oplichterijen, ten 2e waren zij bij verzachtende omstandigheden in zooverre boven de strafbepalingen van § 264 bevoordeeld, dat bij de gevallen van de §§ 146 en 147 bij verzachtende omstandigheden in plaats van het minimum van 3 maanden gevangenisstraf een minimum van één dag komt. Ten 3e zouden de onder § 148 vallende bedriegerijen aan veel zachtere strafbepalingen onderworpen zijn dan volgens § 263 de overige bedriegerijen, ook als deze op geheel gelijke wijze door wederuitgave van valsche, doch als echt ontvangen zaken bedreven werden.

Zulke inconsequenties (welke trouwens ook door de voorstanders der meening, dat er *geen* concursus idealis is, worden erkend) maken het alzoo hoogst twijfelachtig, of de wetgever wel de Muntmisdrijven *uitsluitend* als species van *bedrog* en *valsehheid in geschriften* beschouwd heeft.

Zal eene wetsbepaling eene andere uitsluiten, dan moet het delict, waartegen in de eerste voorzien wordt, inderdaad geheel *species* van *het genus* der 2e zijn. Slechts als de *gezamentlijke* kenmerken van een delict ook de kenmerken van het andere bevat (*moord* uitgesloten door *koningsmoord*, *diefstal* door *diefstal van vee uit de weide*) kan van eene verhouding als van *species* tot *genus* sprake zijn; dekt d. e. t. het eene begrip het andere *niet*, al zijn dan feitelijk in zeker concreet geval de kenmerken van beide delicten voorhanden, dan is er *geen conflict* van *algemeene* en *bijzondere* strafbepalingen, doch *uitsluiting* der eerste door de laatste m. a. w.

concursus idealis. Nu kan in het Duitsche Strafwetboek van eene verhouding als van *species* tot *genus* slechts in één geval sprake zijn, n. l. bij die muntdelicten, welke bestaan uit eene combinatie van de §§ 146, 147, 148 en 149 d. w. z. die gevallen, waarin vervalschte met papiergeld gelijkgestelde papieren als echt in 't verkeer worden gebracht; dit toch valt ook meestal onder *eenvoudige valschheid in geschrift* volgens § 267. In alle andere gevallen echter ontbreekt dit samenvallen. De wetgever kon dus slechts de gevallen der §§ 147 [1]) en 148 [2]) gecombineerd met § 149 [3]) tot species van het begrip *eenvoudige valschheid in geschrift* van pag. 267 [4])

---

[1]) § 146. Wer inländisches oder ausländisches Metallgeld oder Papiergeld nachmacht, um das nachgemachte Geld als echtes zu gebrauchen oder sonst in Verkehr zu bringen, oder wer in gleicher Absicht echtem Gelde durch Veränderung an demselben den Schein eines höheren Werths oder verufenem Gelde dureh Veränderung an demselben das Ansehen eines noch geltenden gibt, wird mit Zuchthaus nicht unter zwei Jahren bestraft; auch ist Polizei-Aufsicht zulässig. Sind mildernde Umstände vorhanden, so tritt Gefängnisstrafe ein.

[2]) § 148. Wer nachgemachtes oder verfälschtes Geld als echtes empfängt und nach erkannter Unechtheit als echtes in Verkehr bringt, wird mit Gefängniss bis zu drei Monaten oder mit Geldstrafe bis zu dreihundert Mark bestraft Der Versuch ist strafbar.

[3]) Reeds vermeld.

[4]) § 267. Wer in rechtswidriger Absicht eine inländische oder ausländische öffentliche Urkunde oder eine solche Privaturkunde, welche zum Beweise von Rechten oder Rechtsverhältnissen von Erheblichkeit ist, verfälscht oder fälschlich anfertigt und von derselben zum Zwecke einer Tänschung Gebrauch macht, wird wegen Urkunden-fälschung mit Gefängniss bestraft.

maken en wel § 147 als *lichter* en § 148 als *zwaarder* delict gequalificeerd. De wetgever heeft echter de Muntmisdrijven geenszins uitsluitend als species der genoemde delicten beschouwd, doch wel degelijk als *delicta sui generis*, van welks enkele gevallen implicite ook gevallen van eenvoudige *valschheid in geschrift* vormen. *Deze* zijn dan inderdaad slechts een species, doch 't zijn op zich zelf gestaande gevallen gebleven, die onder 2 soorten van delicten vallen, zooals dan ook de in § 149 vermelde papieren het *dubbele* karakter van *papiergeld* en *schuldbrief* vertoonen. De wetgever heeft echter zelfs in die gevallen zorgvuldig vermeden, de overeenstemmende begrippen *ook formeel* onder dezelfde woorden te brengen.

Met *bedrog* stemt het delict van § 146 in zijne kenmerken volstrekt niet overeen. Eene vergelijking der §§ 146 en 263 maakt dit reeds duidelijk

Thomsen schrijft dan ook de meening als zouden *Muntmisdrijven* slechts een *species* van *bedrog* en *valschheid in geschrift* zijn toe aan de verwarring tusschen *het concrete geval* van een muntdelict en *het begrip* daarvan, tusschen het *toevallige* en het *werkelijk kenmerkende*, tot welke verwarring het beschouwen der in § 149 genoemde papieren als *papiergeld* natuurlijk niet weinig bijdraagt. Want al draagt *dikwijls* een zeker muntmisdrijf *ook* het kenmerk van *bedrog* of *valschheid in geschrift*, toch is blijkbaar dit feitelijk samenvallen der kenmerken geen deugdelijke grond om tot het absorbeeren van het eene begrip door het andere te besluiten.

Zal hiervan ooit sprake zijn, dan moet het te absorbeeren begrip door het absorbeerende *geheel* gedekt worden, wat hier niet 't geval is. Natuurlijk, besluit hij, wordt door mijne meening het gebied van § 146 en § 148 belangrijk kleiner, wat echter geen argument tegen mij zijn kan, evenmin als dat de wetgever zich niet altijd de gevolgen van den door hem gewilden concursus idealis, duidelijk voorstelde, met name niet in de onevenredige straffen voor *vervalsching* van als geld beschouwde papieren en *valschheid in geschrift.* Toch zullen de regelen van den concursus idealis (§ 73) hier aangenomen, en dus telkens de *strengste* strat toegepast moeten worden. Daardoor verkrijgt men dan het praktische resultaat, dat men de vroeger vermelde inconsequenties, als *men geen* concursus idealis aanneemt, vermijdt.

Thomsen's redeneering is m. i. juist. Een gevolg ervan zal b. v. zijn, dat de rechter in het geval eener vervalsching van papiergeld *zonder* verzachtende omstandigheden § 146 (2—15 jaren tuchthuisstraf) en *niet* § 268 (1—5 jaren tuchthuisstraf) zal hebben toe te passen; zijn er d. e. t. wèl verzachtende omstandigheden § 268 (minimum 1 week) en *niet* § 146 (minimum 1 dag).

Beschouwen wij de bepalingen van het Reichs-Strafgesetsbuch thans meer in 't bijzonder.

Vergelijken wij § 146 met de correspondeerende bepalingen van den Code Pénal dan vinden wij 4 afwijkingen, die allen zeer gelukkig te noemen zijn. Vooreerst scheidt het Duitsche Wetboek *het vervalschen* van *het*

uitgeven etc. ten tweede eischt het uitdrukkelijk *het oogmerk om het nagemaakte geld als echt te gebruiken*, ten derde stelt het *metaal-* en *papiergeld* geheel gelijk, en behandelt ze tegelijk. Ten vierde zijn de straffen lichter, wat wel de voornaamste en beste afwijking is.

§ 146 behandelt 3 gevallen van Muntvervalsching nl.:

1e. Namaken van geld.

2e. Geld den schijn eener hooge waarde geven.

3e. Verandering van buiten omloop gesteld geld.

Wat het eerste geval betreft, tot voorbeeld der vervalsching moet geld gediend hebben, dat koers heeft volgens de Wet, of althans, zoo het door de Wet buiten omloop is gesteld, *feitelijk* nog koers heeft. Eveneens moet het nagemaakte geld »*uiterlijke gelijkenis*" hebben met het echte geld, zoodat het mogelijk was zich te vergissen in den waren aard van het stuk. Ontbreekt deze »uiterlijke gelijkenis" dan kan er van een gevaar voor het crediet der nagemaakte geldsoort geen sprake zijn Het komt er echter niet op aan, of de nabootsing bijzonder gelijkend is, zoodat iedereen, zelfs bij nauwkeurige beschouwing er de dupe van zou geweest zijn. *Die* nabootsing is voldoende welke den vluchtigen blik, waarmede men in het dagelijksch verkeer het geld beschouwt kan bedriegen. Het doet er bovendien niet toe, of de valsche munten van een beter of een minder gehalte dan de echte zijn, hoewel het eerste wel weinig zal voorkomen. De munt is *valsch*, welke ook hare innerlijke waarde is. De benadeeling van het publiek bestaat

hierin, dat als *gangbare* munt een stuk in omloop wordt gebracht dat die eigenschap mist.

Het 2e geval (geld den schijn eener hoogere waarde geven) zal uit den aard der zaak het meest bij papiergeld voorkomen. Echter noemt BERNER [1]) een geval van dit delict toegepast op metalen geld. Hij beschouwt n.l. als zoodanig (m. i. terecht) het zgn. uithalen van geld. Zooals reeds vroeger werd aangemerkt, is dit inderdaad geen *muntschennis* doch het geven van een schijn van waarde aan eene Munt (of liever aan iets dat vroeger eene munt was) die zij werkelijk niet bezit. Het vergulden of verzilveren van koperen munten d. e. t. is, zooals wij bij de Code Pénal zagen, *geen* delict dat hiertoe te brengen is, daar noch de stempel, noch de innerlijke waarde van het muntstuk veranderd worden. Ook bij het *uithalen* is het natuurlijk noodig, dat het vervalschte product eenige gelijkenis vertoone met het model dat het moet voorstellen. Vergissing moet waarschijnlijk zijn.

De 4e categorie van § 846 is *verandering van buiten omloop gesteld geld.* Daar geld »het door den Staat geauthoriseerde ruilmiddel" is, verdwijnt zijne bevoorrechte positie door intrekking dier eigenschap. Munten worden dan weer eenvoudige stukjes metaal. Duidelijk is het, dat wie, die stukjes metaal het aanzien geeft, zich schuldig maakt aan het namaken van munten. Onnoodig

[1]) Lehrbuch des Deutschen Strafrechts, pag. 392.

evenwel komt het mij voor, om zooals het Reichsstrafgesetzbuch doet, hiervoor eene afzonderlijke categorie in het leven te roepen. Of de valsche munter toch voor het plegen van zijn misdrijf ruw metaal gebruikte of metaal verdeeld in stukjes, die eenen toevallig vroeger gangbaren stempel dragen, zal wel geheel hetzelfde zijn, alleen zal hij waarschijnlijk in 't laatste geval minder moeite en voorbereiding voor zijne vervalsching noodig hebben, wat wellicht als verzachtende omstandigheid zou kunnen gelden. Wezenlijk verschil bestaat er echter, dunkt mij, niet.

Het Reichs-Strafgesetzbuch vordert terecht in elk dier gevallen bij den dader *het oogmerk* om de vervalschte stukken uittegeven. Het straft niettemin ook het *namaken op zichzelf* als *zelfstandig* delict evenzwaar als *het gebruikmaken* der valsche stukken. Reeds in Hoofdstuk I werd op het min wenschelijk van zulk eene regeling gewezen, en betoogd dat *de namaak zelf*, als een *op zich zelf* niet gevaarlijk *delict* maar als *poging* tot een ernstig delict moest bestraft worden. Met het oog op de bepalingen van het Duitsche Strafwetboek zal het dus alleen noodig zijn over de regeling van de *vervalsching zelve* daarin, eenige opmerkingen te maken.

Von Merkel [1]) zegt dienaangaande: »Dass von den »nachgemachten oder gefälschten Stücken Gebrauch ge»macht worden sei, fordert das Reichs-Strafgesetzbuch, »gleich den meisten übrigen Strafgesetzen nicht. Die

[1]) von Merkel, Münzverbrechen und Münzvergehen in *Holtzendorff* bd. III.

»rechtliche Natur des Verbrechens würde das Gegentheil »entsprechen, da ein Angriff auf die Grundlagen des »Geldverkehrs erst vorliegt, wenn der versuch gemacht »wurde, die betreffenden Stücke in Umlauf zu setzen. »In ihrer Herstellung liegt nur eine Vorbereitung dieses »Angriffs. Manche meinen freilich, es sei diese Behand- »lung der juristischen Natur der Fälschungsverbrechen im »Gegensatze zu der des Betrugs entsprechend. Diese »Meinung steht und fällt jedoch mit der naiʌen Auffas- »sung, dass bei diesen Verbrechensarten, das Unrecht »*au der sache selbst* begangen werde. Läge in *der Her-* »*stellung* der falschen Stücke der wirkliche Strafgrund, »so wäre es unmotivirt, *die Absieht der Verausgabung* »als ein Erforderniss auf zu stellen. Indem das letzere »geschieht, wird die hier vertretene Auffassung als die »richtige anerkannt, deren Konsequenzen man nur zum »Theile aus Kriminalpolitischen Rücksichte verläugnet." VON MERKEL stemt dus ten volle toe dat *de vervalsching op zich zelve* eigenlijk geen delict is, en dat de Wet dit dan ook implicite erkent door *bij* die vervalsching *het oogmerk* om uittegeven te eischen, maar haar *dan* ook even zwaar als het uitgeven te straffen. VON MERKEL tracht deze regeling aldus te verklaren: »Gewichtige »redenen waren er echter om de namaak, ook zonder »dat de uitgave volgde te straffen.

»Die namaak toch is niet éene enkele op zich zelf »staande handeling, maar een reeks niet aaneengescha- »kelde daden, welke elk op zich zelf in rechten zeer

»moeilijk te bewijzen zouden zijn. Verder is het zoo goed »als zeker, dat op de moeilijke namaak, de uitgave later »volgen zal. In alle gevalle dus is de dader gevaarlijk »voor de samenleving en dient hij gestraft te worden."

Dezo motieven schijnen mij niet afdoende toe. Immers gaat het aan iemand om een *waarschijnlijk* in de toekomst gebeurend feit zoo streng te straffen? Zeer juist is daarom m. i. de redeneering van VON WÄCHTER [1]): »Vervalsching van Geld zonder uitgave ervan is nog slechts »vervalsching in *grammaticalen* zin. Eerst door de uit»gave toont de dader, dat het hem met zijne vervalsching »ernst was. Bovendien stemt het ontbreken van dit ver»eischte voor de strafbaarheid in § 146 niet overeen met »het bepaalde vereischte van uitgifte of gebruikmaking »bij vervalsching van Akten etc., en bij het *snoeien* »van Munten."

Een gevolg van de bovengenoemde beslissing van het Reichs-Strafgesetzbuch zal o. a. zijn, dat het tot de waardeering van het delict niets afdoet of de valsche munter dadelijk bij zijne poging tot uitgave ontdekt wordt en dus geen kwaad sticht. In het *namaken zelf* van het geld ziet het wetboek het delict. Deze opvatting nu schijnt mij toe niets anders te zijn als de nawerking van het verouderde denkbeeld om in Muntvervalsching het misdrijf vijn *Majesteitsschennis* te zien. Wie toch lijdt er schade, als iemand eene hoeveelheid munten

[1]) VON WÄCHTER: Deutsches Strafrecht, p. 414.

namaakt, doch hij laat deze b. v. ongebruikt liggen? Wat kan derhalve het opleggen van een zware straf wettigen? Niet het besef van hier alleen *valschheid* te straffen inspireerde hier dus den wetgever, doch het oude begrip van het *crimen laesae Majestatis* deed zijnen invloed op hem gelden. Een bewijs derhalve, dat hoezeer ook sommige opvattingen als verouderd door samenstellers en commentatoren eener Wet verworpen worden, zij echter daarom niet nalaten op de bepalingen der Wet hunne werking te blijven uitoefenen.

Reeds werd aangemerkt, dat het Reichs-Strafgesetzbuch in elk geval *het oogmerk* om het vervalschte geld als echt uit te geven eischt. Niet bepaald behoeft dit oogmerk *bedriegelijk* te zijn. Ook wordt niet vereischt, dat de dader *zelf* het geld uitgeeft, hij kan zich daartoe van *een derde* bedienen.

De woorden van § 146 »zu gebrauchen oder *sonst* in Verkehr zu bringen" wijzen erop, dat het Wetboek hier opzettelijk eenen algemeenen term wilde bezigen Het had hierbij nl. het geval op het oog, dat de valsche munter het nagemaakte geld niet bepaald *in het verkeer* bracht, doch het b.v. gebruikt om borgtocht te stellen. Daar hij dan echter in elk geval het geval het geld toch *gebruikt*, tracht de terminologie van het Wetboek ook in dergelijke gevallen te voorzien. Hoe goed deze bedoeling van het Wetboek ook is, valt het echter niet te ontkennen, dat bedoelde woorden incorrect zijn, daar *gebrauchen* lang niet altijd een onderdeel van *in Ver-*

kehr bringen is, zooals 't voorgesteld wordt. Evenmin zijn ze in harmonie met de woorden van § 147 [1]) waarom zij tot veel strijd aanleiding hebben gegeven von Wächter vindt ze zelfs een blijkbare »lapsus calami" m. i. ten onrechte echter; ze zijn meer eene onnauwkeurige uitdrukking te noemen voor het doel, dat de wetgever beoogde. Bij de behandeling van § 147 zal het noodig zijn, eenigszins uitvoeriger op deze kwestie terug te komen.

§ 146 stelt als minimum voor de bovengemelde delicten eene tuchthuisstraf van 2 jaren. Terecht is dit minimum zoo laag gesteld, want oneindig verschillend in strafwaardigheid kunnen de gevallen zijn, die volgens § 146 gestraft kunnen worden. Zoowel hij toch, die met onbedreven hand een paar koperstukken namaakte, als hij, die het land overstroomt met duizenden bedriegelijk nagemaakte bankpapieren, vallen onder dezelfde termen der Wet. Overigens zal de rechter natuurlijk op verschillende omstandigheden te letten hebben als: het gehalte der valsche stukken, de gelijkenis met het echte geld, de massa der valsche stukken, de aangerichte schade etc. Een voorname factor in de bepaling der

---

[1]) Dieselben Strafbestimmungen finden auf denjenigen Anwendung, welcher das von ihm auch ohne die vorbezeichnete Absicht nachgemachte oder verfälschte Geld als echtes in Verkehr bringt, sowie auf denjenigen, welcher nachgemachtes oder verfälschtes Geld sich verschafft und solches entweder in Verkehr bringt oder zum Zwecke der Verbreitung aus dem Auslande einführt.

straf zal het ook zijn, of de dader de vervalschte stukken zelf uitgegeven heeft, of dat dit door een ander heeft plaats gehad. Want al maakt het Reichs-strafgesetzbuch van *het uitgeven* een afzonderlijk delict, toch zal 't eene verzwarende omstandigheid voor het delict van Muntvervalsching zijn, als dit door uitgave gevolgd is, ja hierdoor wordt het eigenlijk eerst een delict, zooals ik boven trachtte aan te toonen. Hiervan uitgaande kan men dan ook zooals von Wächter [1]) in die uitgave slechts *het bewezen oogmerk tot uitgeven* zien, dat in § 146 voor de strafbaarheid van *Muntvervalsching* gevorderd wordt. Hij staaft deze zienswijze met de volgende woorden: »Von einer Verbrechensconcurrenz kann »aber in solchen Fallen nicht, wie Manche meinen, die »Rede sein, da hier der Betrug nur in einer Ausfüh- »rung der zur Münzfälschung erforderten Absicht die »Sache als Geld in den Verkehr zu bringen besteht, »und daher diese Ausführung noch in den Kreiz des Verbrechens des § 146 fällt."

Wij komen thans aan *de tweedc* der 5 categorieën, waarin wij de Muntmisdrijven van het Reichs-strafgesetzbuch verdeelden nl. *de delicten met Muntvervalsching gelijkgesteld.* Het Wetboek behandelt deze in § 147 en zij bestaan in:

a. Het in 't verkeer brengen van valsch geld door den valschen munter zelven, onverschillig of hij daartoe bij de vervaardiging plan had of niet.

---

[1]) von Wächter. Deutsches Strafrecht, pag. 465.

b. Het zich verschaffen of uit het buitenland invoeren en vervolgens uitgeven van valsch geld.

Het Reichs-Strafgesetzbuch toch merkt het vervaardigen van valsch geld *zonder uitgave ervan* als een misdrijf aan, en straft daarom het uitgeven *door den valschen munter* als een *afzonderlijk* misdrijf.

Het Wetboek onderscheidt, zooals gezegd werd, bij het eerste der bovengenoemde gevallen niet, of de valsche munter de vervalsching mèt of zònder oogmerk van uitgave pleegde (§ 147: Dieselben strafbestimmungen finden auf denjenigen Anwendung, welcher das von ihm *auch* ohne die vorbezeichnete Absicht nachgemachte oder verfälschte Geld als echtes in Verkehr bringt etc.). De verdeeling van VON WÄCHTER van de misdrijven dezer § in twee categoriën. (*a.* Het in omloop brengen van valsch geld door den valschen munter, die daartoe bij de vervalsching *niet* het oogmerk had, en *b.* Het zich verschaffen en uitgeven van valsch geld) moge dus volgens zijne *eigene* theorie (hij neemt aan, dat muntvervalsching zonder uitgifte *geen* delict is) juist zijn, voor eene verdeeling der delicten in *het Wetboek* is zij onjuist. Het woord *auch* in § 147 vormt daartoe eenen onoverkomelijken hinderpaal. Neemt men evenals VON WÄCHTER aan, dat het namaken alleen *geen* misdrijf is, dan moet men dus het uitgeven door den valschen munter, *die daartoe bij de vervälsching plan* had, onder § 146 rekenen, daar volgens die opvatting eerst daardoor het in § 146 omschreven feit een delict wordt. Had hij

bij de vervalsching dat doel *niet* (een mogelijk doch natuurlijk zeldzaam geval) dan vormt inderdaad *de uitgave door hem* een afzonderlijk delict. Daar de opvatting van het Wetboek is, dat het misdrijf van muntvervalsching *ook zonder uitgave* voltooid is, is de redactie van § 147 juist, en het woord *auch* dus niet overbodig.

Niet allen zijn het hiermede echter eens. Onder de Duitsche commentatoren van het Reichs-Strafgesetzbuch bestaat strijd over het al of verwerpelijke van dit veelzeggend woord in § 157. De meesten houden het voor zinstorend en overbodig, d. e. t. geeft VON WÄCHTER er eene zeer gemakkelijke en voor zijn (m. i. overigens juist) systeem, aannemelijke verklaring van. Het is hier volstrekt niet misplaatst of onjuist, zegt hij, doch beteekent eenvoudig het volgende: »Als de valsche munter reeds bij de vervalsching het plan had, het valsche geld als echt in den handel te brengen, en dat werkelijk doet, zoo spreekt het vanzelf, dat hem reeds volgens § 146 de straf der Muntvervalsching treft; slechts hangt in dat geval hare toepassing niet van het in 't verkeerbrengen af, doch *ook* als bij dat voornemen bij de vervalsching *niet* had, doch dat *later* opvat, treffe hem de straf der Muntvervalsching, als bij zijn voornemen volvoert." Deze verklaring zou zeer waar zijn, zoo niet (wat VON WÄCHTER hier schijnt voorbij te zien) het wetboek het *maken van valsch geld* en *het uitgeven ervan* als twee geheel afzonderlijke misdrijven beschouwde, en dat alzoo eene verwijzing in § 147 naar de vorige §,

alsof daarin reeds *hetzelfde feit* (*de uitgave*) gestraft werd (wat VON WÄCHTER *wilde* dat het geval was) ongerijmd zijn zou. Bij het in omloop brengen is nog een ander geval mogelijk nl. de valsche munter kon het door hem nagemaakte geld door *een derde* in omloop doen brengen. Deze derde kan, handelt hij in verstandhouding met den valschen munter òf diens medeplichtige, òf is hij onkundig van de vervalsching slechts een werktuig zijn.

Wat heeft men onder *in omloop brengen* (in verkehr bringen) te verstaan? MEIER [1]) definieert het als: »eene zoodanige uitgave, dat daarna eene verdere verbreiding verwacht kan worden." Het delict van uitgeven van valsch geld kan eerst voltooid worden genoemd, als de uitgave *gelukt* is.

Het Wetboek zelf definieert in § 146 het *in omloop brengen* als: »es als echtes zu gebrauchen oder *sonst* in Verkehr zu bringen", het verstaat dus onder *in omloop brengen* niet slechts eene *uitgifte* van het geld bv. door betaling eener schuld, schenking etc, doch ook elk ander gebruik van geld waardoor het *werkelijk* in 't verkeer wordt gebracht d. i. zulk een gebruik waardoor het geld in *zijne functie als geld* in 't verkeer komt bv. als borgtocht gedeponeerd wordt. VON MERKEL [2]) bestrijdt deze opvatting echter. Men mag, zegt hij, niet

---

[1]) MEIER. Lehrbuch des Deutschen Strafrechts, pag. 617

[2]) In *Holtzendorff* III, 222 en 223.

uit § 146 de beteekenis van »in omloop brengen" voor het geheele Wetboek verklaren. Elke § moet uit haar eigen samenhang geïnterpreteerd worden, en dan heeft het »in omloop brengen" van § 147 zeer zeker eene engere beteekenis, dan het in omloop brengen van § 146, want de wijze, waarop »in Verkehr bringen" in § 147 in eene alternatieve verbinding met »Verbreitung" wordt gebracht, schijnt slechts logisch, als wij van het laatste elk gebruik uitzonderen, dat niet op eene uitgave der stukken is gericht. Daarom valt bv. borgtochtstellen *niet* onder § 147.

THOMSEN [1]) gaat nog verder en noemt, in plaats van uit § 146 de beteekenis van «in Verkehr bringen" van § 147 af te leiden, de uitdrukking »zu gebrauchen oder sonst in Verkehr zu bringen" van § 146 incorrect. Zoo stelt de wet het voor zegt hij, alsof »gebrauchen" een onderdeel van »in Verkehr bringen" ware. Inderdaad is echter juist het omgekeerde 't geval, want laat men bijv. geld zien om crediet te krijgen, dan *gebruikt* men het, doch *brengt het niet* in omloop. Doch, merkt hij verder aan, deze verkeerde voorstelling in de wet van *gebrauchen* als onderdeel van »*in Verkehr bringen*" is onschadelijk, doch uit de geschiedenis der wet valt met zekerheid aan te toonen, dat »gebrauchen" niet in de § § 146 en 147 eene zelfstandige beteekenis heeft, en dat derhalve de daarop gebaseerde conclusies o. a. van

---

[2]) *Gerichtszaal* XXX, pag. 423.

von Merkel onjuist zijn Door dit aan te nemen, vermijdt men derhalve op logische wijze de moeilijkheden, die een schijnbare strijd tusschen de § § 146 en 147 oplevert.

Als degene, wien het valsche geld aangeboden wordt, dit als valsch erkent en het weigert, kan men dan toch van »*in omloop brengen*" spreken en alzoo den dader volgens § 147 straffen? Het Köngl. Sächs. Strafgesetzbuch beantwoordt in art. 328 deze vraag toestemmend. Het bedoeld art. toch luidt: »Die Ausgabe ist in allen Fällen »durch das Angebot für geschehen zu achten, wenn »and das falsche Geld sofort als solches erkannt und »zurückgewiesen worden ist." Schwarze [1]) vindt zoowel voor deze, als voor de tegenovergestelde meening veel te zeggen. Voor eene *ontkennende* beantwoording pleit, vindt hij, dat door het weigeren het geld feitelijk *niet* in omloop gekomen is, voor het tegendeel echter, dat de wet slechts »in Verkehr *bringen*" vordert, wat hier geschied is. De ontkennende beantwoording wordt voorgestaan door Meier die het delict *niet* door het *aanbieden*, maar eerst door de *gelukte* uitgave voltooid acht. Deze meening schijnt mij de juiste toe. Het is hier toch bij *poging* tot uitgave gebleven, en stelde het Reichs-Strafgesetzbuch deze geheel met de *voltooide* uitgave gelijk, dan moest het dit uitdrukkelijk vermelden. De woorden van § 147, »in Verkehr bringt" wijzen m. i.

---

[1]) *Commentar* des R. S. G. B., pag. 412.

uitdrukkelijk op een voltooiden en gelukten daad.

§ 147 straft verder hem, die zich valsch geld verschaft en het vervolgens uitgeeft. Hoe hij zich het valsche geld heeft verschaft en of hij een medeplichtige van den valschen munter is of niet, is onverschillig. Bij dat verschaffen, behoeft nog niet het oogmerk te bestaan, het geld uit te geven. d. e. t. moet dit doel wèl aanwezig zijn bij het derde der delicten van § 147 nl. *de invoer van valsch geld uit het buitenland.*

Degene, die valsch geld voor echt ontvangt, het daarna als valsch erkent en het niettemin uitgeeft, wordt door het Wetboek in § 148 slechts met een maximum van 3 maanden gevangenisstraf of 300 mark boete bedreigd. Niet zonder grond is deze straf zoo laag gesteld, meestal toch zal de pleger van dit delict geen misdrijf met het doel om zich wederrechtelijk te verrijken hebben willen plegen, maar zich slechts voor verlies willen schadeloos stellen. Ook kan hij er nog de verwachting bij hebben, dat degene die het valsche geld van hem ontvangt, zich wel weer op dezelfde wijze zal schadeloos stellen en dus geene nadeelige gevolgen van de ontvangst zal ondervinden.

Toch merkt Berner terecht aan, dat het Wetboek hierbij twee gevallen over 't hoofd ziet nl.:

1e Kan het bedrag van het ontvangen en weer uitgegeven geld in papier etc. zoo belangrijk zijn, dat de bedreigde straf te licht schijnt.

2e Bestaat er geene *algemeene* strafbepaling voor het

met wetenschap der valschheid in omloop brengen van valsch geld. Dit in omloop brengen wordt slechts gestraft, als de dader het geld *zelf nagemaakt heeft*, of het *zich verschaft* of het *als echt ontvangen heeft*. Dus is het geval vergeten, dat de dader het valsche geld *gestolen* had. Er blijft in dat geval, zegt BERNER, niets anders over als dit in de zachte strafbepalingen van § 148 te doen deelen, als men het ten minste niet contra rationem voor straffeloos wil verklaren. Sommige schrijvers zien er echter geen bezwaar in, de beteekenis der woorden van § 148 ook tot dit geval uit te breiden, doch VON WÄCHTER wijst op het gewrongene van zulk eene interpretatie. De woorden »*als echt emfängt*" kunnen, zegt hij, zulk eene ruime beteekenis niet hebben, doch houden niets meer in dan dat het geld bepaald van anderen moet ontvangen zijn.

De Wet echter moet geacht worden *elke* uitgave van valsch geld te straffen, en alle wijzen van uitgave moeten dus onder § 147 of onder § 148 vallen. Het meerendeel er van zal dus goed- of kwaadschiks onder § 148 dienen gebracht te worden, waarvan de veel te enge redaktie dan in 't oog springt. Met het oog hierop wijst MEIER ook terecht op het te lage maximum van § 148 »Richtiger", zegt hij, »das ältere deutsche Recht und »ausländische Gesetze, nach denen das in Verkehr »bringen falschen Geldes *als solches*, ja schon der un»befugte Besitz falschen Geldes unter Strafe gestellt ist."

Ook op zichzelf is het niet correct van den wetgever,

de omstandigheden van »het geld als echt ontvangen te hebben" dus eene toevallige verzachtende omstandigheid tot motief van een afzonderlijk delict gemaakt te hebben. Zoo zal iets gemotiveerd zijn, dan moet er eene strafbedreiging (in dit geval tegen *uitgave* zonder meer) als regel bestaan, wat hier niet 't geval is. THOMSEN [1]) maakt naar aanleiding van de §§ 147 en 148 de m. i. zeer juiste aanmerking, dat het eenvoudiger en juister geweest ware in § 147 alleen in 't algemeen het »*desbewust in omloop brengen*" te straffen, zonder daarbij de bijkomende omstandigheden van »*vermaken*, *vervalschen*, *zich verschaffen*" te eischen, welke voor het eigenlijke begrip onverschillig zijn, en slechts belangrijk voor den rechter om de meerdere of mindere zwaarte der straf te bepalen.

Van het geval in § 148 (het uitgeven van valsch geld na dit voor echt ontvangen te hebben) kan men dan eene gewone verzachtende onstandigheid maken.

Wij komen thans aan de 4e der categorieën, waarin wij de muntmisdrijven van het Reichs-Strafgesetzbuch indeelden n.l. »*Het in omloop brengen van gesnoeid geld*". Hierbij doen zich twee gevallen voor:

1°. Als de snoeier *zelf* de gesnoeide munten in 't verkeer brengt.

2°. Als een derde uit gewoonte of als medeplichtige van den snoeier de munten in omloop brengt.

---

1) THOMSEN, t. a. p. pag. 430.

Opmerking verdient het, dat het Reichs-Strafgesetzbuch *gesnoeid geld niet* als *valsch* geld beschouwt, de verbeurdverklaring, die § 152 voorschrijft, is er dus niet op toe te passen. Ook § 148 is er dus niet op van toepassing. Ontvangt iemand dus gesnoeid geld, hij merkt dat het gesnoeid is, en brengt het later toch als ongeschonden geld in omloop, dan is hij straffeloos.

Wij merkten reeds vroeger op, dat het Reichs-Strafgesetzbuch terecht voor strafbaarheid van muntschennis de *uitgifte* der gesnoeide munten vordert, en hier dus op een juister standpunt staat dan bij het bestraffen van *het vervalschen.* Oude Duitsche landswetten straften ook de snoeiers (die Kipper und Wipper) *zonder* dat ze 't geld hadden uitgegeven.

De straf voor het delict van § 150 is gevangenisstraf of boete van 3000 Marken.

De laatste catagorie eindelijk der Muntmisdrijven in het Reichs-Strafgesetzbuch is: »het aanschaffen of vervaardigen van muntvormen." § 360 6e straft het vervaardigen van muntvormen etc. als *delictum sui generis.*

§ 151 eischt voor de zwaardere straf daarin bedreigd, dat die *vervalsching* of *aanschaffing* geweest is, »zum zwecke eines Münzverbrechens". Wel kan tegen deze strafbepaling worden aangevoerd dat hierdoor straf wordt bedreigd tegen iets dat eigenlijk nog geen delict is, doch m. i. heeft toch het Wetboek terecht hiertegen straf bepaald. Evenmin toch als men voor zijn genoegen munten zal gaan vervalschen, zal men er voor zijn ge-

noegen een verzameling van muntvormen etc. op na houden. Duidelijk spreekt uit zulk eene handeling de wil om het delict van muntvervalsching te plegen, en de staat heeft het recht zulke handelingen strafbaar te stellen.

§ 152 bevat eene toepassing en tevens eene uitbreiding van § 40 [1]). Het laatste in zooverre § 152 de verbeurdverklaring niet afhankelijk maakt van de omstandigheid of de vervalschte stukken etc. den dader of eenen deelnemer toebehooren. Ook gebiedt § 152 de verbeurdverklaring algemeen, § 40 *staat* haar *slechts toe.*

Overzien wij ten slotte de bepalingen van dit Hoofdstuk van het Reichs-Strafgesetzbuch nog eens in hun geheel, dan zien wij, dat inderdaad niet zonder reden bij den aanvang van dit Hoofdstuk kon gezegd worden, dat deze bepalingen in elk opzicht beter en praktischer dan die van den Code Pénal waren, waar tegenover slechts betrekkelijk weinige onvolledigheden of onjuiste redacties aan te wijzen waren. Eene juistere waardeering van den aard dezer delicten bracht in het Duitsche Strafwetboek zachtere straffen mede, een inzicht in de tallooze graden van meerdere of mindere gevaarlijkheid veroorzaakte het geven van groote ruimte aan den rech-

---

[1]) § 40 luidt: Gegenstände, welche durch ein vorsätzliches Verbrechen oder Vergehen hervorgebracht, oder welche zur Begehung eines vorsätzlichen Verbrechens oder Vergehens gebraucht oder bestimmt sind, können sofern sie dem Thäter oder einem Theilnehmer gehören eingezogen werden. Die Einziehung ist im Urtheile auszusprechen.

ter in het opleggen der straffen. Het vervalschen en het snoeien kregen verschillende straffen en werden afzonderlijk behandeld, geen onderscheid werd gemaakt tusschen *metaal-* en *papier*geld. Alleen ten opzichte van deze laatste verbetering schijnt mij het Duitsche wetboek toe te ver te zijn gegaan. Het rekent n.l zooals gezegd werd, vervalsching van bank-. en muntpapier onder de Muntmisdrijven; doch niet alleen dat, het rekent daaronder zelfs *schuldbrieven* van den staat, corporaties, particulieren etc. Er moest m. i. bij wat het Reichs-Strafgesetzbuch in § 146 onder papiergeld begrijpt ('t welk § 149 nader aanduidt) onderscheiden worden tusschen die papieren, die inderdaad geheel als *geld* dienst doen (munt- en bankbilletten) en schuldbrieven van staat, gemeenten etc. Is bij de eerste soort de eigenschap van *Geld* overwegend bij de 2e is dit niet 't geval. Deze papieren behouden hun oorspronkelijk karakter van schuldbekentenissen, en vervullen in 't verkeer meer de functie van *koopwaar* dan van *geld*. Vervalsching van zulke papieren draagt daarom m. i. meer het kenmerk van *valscheid in geschriften* dan van *Geldvervalsching*.

HOOFDSTUK IV.

De Muntmisdrijven in den Belgischen Code Pénal

De Belgische Code Pénal is ontstaan door eene herziening van den Franschen Code Pénal, eene herziening, die met groote verbeteringen gepaard ging, ook wat betreft de bepalingen over Muntmisdrijven. Wanneer hier over die bepalingen in het Belgische Strafwetboek enkele opmerkingen zullen gemaakt worden, dan geschiedt dit niet om de artikels elk afzonderlijk uitvoerig te beschouwen 't geen na de behandeling der bepalingen over dit onderwerp in den Franschen Code Pénal en het Reichs-Strafgesetzbuch bijna geheel eene herhaling zou moeten zijn, maar omdat het niet onbelangrijk schijnt sommige dezer bepalingen met die van den Franschen Code Pénal te vergelijken, om aan te toonen in hoeverre die van het Belgische Wetboek beter zijn, terwijl tevens eene vergelijking met de bepalingen van het Reichs-Strafgesetzbuch kan doen zien, in hoeverre de bepalingen van dit Wetboek weder boven die van het Belgische te verkiezen zijn.

Reeds eene oppervlakkige beschouwing van de bepalingen van den Belgischen Code Pénal doet zien, hoeveel beter dit Wetboek deze materie behandeld heeft. Vooreerst het opschrift van Titel IV »*Crimes et délits contre la foi publique*". De Commissie van Rapporteurs voor het Belgische Strafwetboek merkte aan, dat deze benaming iets nieuws was, maar dat ze naar hare meening de klasse van delicten juist aanduidde. Inderdaad doet »*foi publique*" dit beter dan »*paix* publique" in den Franschen Code Pénal. De Commissie omschrijft verder de »foi pnblique" als »*het vertrouwen, dat de burgers moeten hebben in de handelingen van het gouvernement en in de veiligheid hunner eigene verhoudingen*, en verdeelt de wijzen waarop hierin door valschheid stoornis wordt gebracht ın *drie* nl. door *feiten*, door *geschriften* en door *woorden*. Onder de 1e catgorie brengt zij: *de Muntmisdrijven* en *het namaken van staatszegels* etc.

Belangrijker verbetering dan in het opschrift maakte het Belgische Strafwetboek echter nog in *indeeling* en *strafmate*. Niet meer werd *het namaken*, *het snoeien* en *het uitgeven* in één artikel met *dezelfde* straf vermeld, maar afzonderlijk en met meer evenredige straffen n. l. *het namaken* in art. 160 met eene straf van 10—15 jaren dwangarbeid, *het snoeien* in art. 161 met gevangenisstraf, *het uitgeven* in art. 168 met dezelfde straf als het *namaken*. Terecht wees de strafcommissie [1]) op

[1]) Commentaire et Complément du Code Pénal Belge par J. S. G. NYPELS II, p. 173.

het onbillijke dier zelfde strafmate in het Fransche Wetboek en in de Muntwet v. 1832, op het onrechtvaardige om voor zoozeer verschillende delicten in 't algemeen levenslangen dwangarbeid te bepalen, zonder eenige ruimte aan den rechter te laten. Het beroep op de wijsheid der jury, welke die straf wel naar omstandigheden zal matigen, wijst zij terecht af met te zeggen, dat de wet goed moet zijn, zoodat het niet noodig is, dat elk arrest der jury eene herziening dier wet zij.

Eene andere verbetering in het Belgische wetboek is, dat de vervalsching van *bank- en muntbilletten* niet meer tegelijk met die van *zegels* en *merken* wordt behandeld, maar in een hoofdstuk met het opschrift: »*De la con-*»*trefaçon ou falsification des effets publics, des actions*, »*des obligations, coupons d'intérêts et des billets de banque* »*autorisés par la loi.*" Deze indeeling is zeker veel beter dan die van den Franschen Code Pénal, hoewel de wijwijziging nog lang niet zoover gaat als het Reichsstrafgesetzbuch dat de vervalsching van genoemde papieren *geheel* met die van *munten* gelijkstelt. Want ook de Belgische Code Pènal huldigt de dwaling, dat vervalsching van *papiergeld*, *niet* tot de Muntmisdrijven behoort, 't welk door de Staatscommissie met het ontwerpen der herziening belast, als volgt werd verdedigd: »Les monnaies sont des pièces de métal. Il s'ensuit que, »cequ'on appelle *papier-monnaie*, c'est à dire des billets »de trésor, qui représentent la monnaie et qui ont cours, »ne forment point l'objet du crime en question. La con-

»trefaçon ou la falsification de ces sortes de billets con- »stitue un crime sui generis, qu'est puni par les artt. »189 et et 190 du présent titre."

Reeds in de voorgaande Hoofdstukken werd getracht deze dwaling te weêrleggen; de argumenten der Staats- commissie geven tot geene nieuwe opmerkingen aanleiding.

De belangrijkste verbetering in het Belgische Strafwetboek is echter wel de *verminderde straf* op muntvervalsching, Daardoor deed het recht wedervaren aan de nieuwere begrippen over den aard van dit delict, die het gevaar ervan als zeer overdreven voorgesteld beschouwd.

Toch is in het Belgisch Wetboek de straf (10—15 jaren dwangarbeid) nog aanmerkelijk strenger dan die van het Duitsche Strafwetboek (2 jaren tuchthuisstraf als minimum) en ook dan die van de Wet van 3 Maart 1881 (9 jaar tuchthuisstraf als maximum).

Verder is het eene goede bpaling in het Belgisch Wetboek dat *poging* tot muntvervalsching strafbaar is gesteld (art. 162 3e al.) [1]) poging tot muntschennis echter niet, omdat deze altijd moeilijk zou te constateeren zijn.

Het *vergulden* van zilveren of koperen munten beschouwt de Belgische Code Pénal terecht niet zooals

---

[1]) Art. 162, 3e al.: La tentative de contrefaçon sera punie d'un emprisonnement de trois mois à deux ans.

de fransche als een Muntmisdrijf, doch behandelt dit als een delict sui generis in de 3e Afd. van het 2e Hoofdstuk van Titel IX (de l'escroquerie et de la tromperie) art. 497.

Reeds bij de behandeling van den franschen Code Pénal werd op het wenschelijke van zulk eene verplaatsing gewezen. De Commissie van Rapporteurs uit de Belgische kamer staafde bovendien haar gevoelen met een arrest van het Hof van Cassatie van 22 December 1836, dat wij hier gedeeltelijk weergeven. De beschuldigde had een centime verzilverd en die zooals een stuk van 25 centimes uitgegegeven. Het arrest luidt: »En ce qui concerne la question de savoir s'il y a eu altération de monnaies d'argent ou de cuivre:

»Attendu que, quelle que soit l'opération à la quelle »on soumet un centième de florin, *monnaie de cuivre*, »elle ne peut jamais constituer l'altération d'une *monnaie d'argent*;

»Attendu que l'action de blanchir un centième de »florin ne peut être considerée comme une altération »d'une monnaie de cuivre, puisque cette action ne lui »a rien ôté de son poids, ni de sa valeur intrinsèque, et »a laissé subsister ses signes caractéristiques et notam»ment l'expression de sa valeur, ce qui est le point »le plus important; en cequi concerne la question de »savoir s'il y a contrefaçon:

»Attendu que les différentes opérations auxquelles on »soumet les métaux dans les hôtels des monnaies ne

»constituent pas des pièces de monnaie avant que les »signes déterminés par la loi, pour constituer telle ou »telle monnaie, n'y soient empreints; d'où il résulte »que, pour qu'il y ait contrefaçon d'une monnaie il »faut qu'il y ait contrefaçon des signes déterminés par »la loi pour constituer cette monnaie, et que, s'il y a des »signes différentiels entre deux monnaies, l'une de cuivre »et l'autre d'argent c'est à ces signes différentiels qu'il »faut s'attacher principalement pour savoir si, en abu- »sant de l'une, on a réellement contrefait l'autre.... »Attendu que l'action de blanchir un centième n'a contrefait aucun de ces caractères différentiels et distintifs .... d'où résulte que l'action de blanchir un cen- »tiéme, seule et par elle même ne peut constituer le »crime de contrefaçon de monnaie d'argent.

Ook werd verandering gemaakt in 't bestraffen der misdrijven omtrent *vreemde* munten. De muntconventie van 5 November 1878 (vervangende die van 21 Juli 1866) tusschen Frankrijk, Italië, Griekenland, Zwitserland en België maakte dat de munten dier landen koers in België kregen, 't was dus noodig in de artikels, die de misdrijven omtrent vreemde munten straften, de woorden »n'ayant pas cours légal dans le royaume" te voegen.

De fransche Code Pénal strafte de misdrijven, waarvan vreemde munten 't voorwerp waren, slechts als de vervalsching etc. *in Frankrijk* geschied was. Was ze in 't buitenland geschied, dan was de dader *in Frankrijk* niet strafbaar, ten minste niet *als vervalscher*, natuurlijk

wèl (zoo hij medeplichtig was aan 't uitgeven of invoeren dier in 't buitenland vervalschte munten in Frankrijk) als schuldig aan 't uitgeven of invoeren van valsche vreemde munten. Hij blijft daarom echter in Frankrijk niet straffeloos, want het decreet van 23 October 1811 staat toe hem aan den buitenlandschen rechter uit te leveren. De Belgische Constitutie echter verbiedt het uitleveren van Belgen, werd dus de beperkende bepaling van *art.* 134 van den franschen Code Pénal in den Belgischen behouden, dan zou de Belg, die over de grenzen van zijn land een fabriek van valsche vreemde munten oprichtte, voor dit feit de straf ontloopen door slechts in België te vluchten. Terecht verviel die beperking dus.

De tentoonstelling van valsche munten verviel in den Belgischen Code Pénal als delict. De reden daarvan ligt voor de hand, de wenschelijkheid dier afschaffing werd reeds in Hoofdstuk I betoogd.

Ook werd daar reeds gewezen op de wenschelijkheid om in de wet uit te drukken, dat de uitgever van valsch geld, wil men hem een even strenge of zelfs strengere straf dan den valschen munter opleggen, *in verstandhouding met dezen* moet gehandeld hebben. Immers stel iemand ziet bij een ander een valsch geldstuk liggen, vraagt en krijgt dit ten geschenke Wanneer hij dit daarna uitgeeft, pleegt bij oplichting, doch zou 't niet zeer onredelijk zijn, hem even zwaar te straffen als had hij dit geldstuk als medeplichtige van den valschen munter

uitgegeven? Zeer terecht eischt daarom het Belgisch Strafwetboek die verstandhouding in art. 168 [1]. Bovendien bepaalt art. 169 [2]) eene *lichtere* straf (1 maand tot 3 jaren gevangenisstraf) voor hem, die zonder medeplichtige van den valschen munter te zijn, zich valsche munten, waarvan de valschheid hem bekend was, zich verschaft heeft en in omloop brengt. Deze regeling is ook beter dan die in het Reichs-Strafgesetzbuch, dat voor den uitgever in beide gevallen *dezelfde* straf bepaalt.

Voor hem, die voor echt ontvangen munten weer uitgeeft bepaalt de fransche Code Pénal eene boete van ten minste *drie-* en ten hoogste *zesmaal* 't bedrag der aldus uitgegeven som, echter niet minder dan 16 francs De Belgische wetgever vond dit, met 't oog op de willens en wetens aangerichte schade aan 't publiek verkeer te weinig en bepaalde (art. 170) er als straf voor van 26 tot 1000 francs boete. 't Schijnt mij echter twijfelachtig of deze verandering in geval van uitgave van groote

---

[1]) Art. 168: »Seront punis comme les faussaires ou comme leurs complices, d'après les distinctions établies aux articles précédents, ceux qui, *de concert avec eux*, auront participé soit à l'émission ou à la tentative d'émission desdites monnaies contrefaites ou altérées, soit à leur introduction sur le territoire belge ou à la tentative de cette introduction.

[2]) Art. 169: Quconque, sans être coupable de la participation énoncée au précédent article, se sera procuré, avec connaissance, des pièces de monnaies contrefaites ou altérées et les aura mises en circulation, ou tenté de les mettre en circulation, sera puni d'un emprisonnement d'un mois à trois ans.

sommen valsch doch voor echt ontvangen geld, eene verbetering mag heeten. Beter is dit geregeld in het Duitsche Strafwetboek, dat in zulk een geval ook het opleggen van gevangenisstraf toelaat

Het Belgische Strafwetboek bevat niet de ongelukkige artikelen 136—138 van den Franschen Code Pénal. Terecht zag men in België in dat de wetgever aan den eenen kant onmachtig was de burgers door straf tot aangifte aan de justitie te dwingen, aan den anderen kant de immoraliteit in de hand werkte door het verraad van medeschuldigen uit te lokken door vrijstelling van straf. De Staatscommissie tot afschaffing dezer artikels praeadviseerend verwees als reden daarvoor naar het motief van de afschaffing der gelijksoortige artikels 103--108 luidende als volgt: »Le projet de loi affran- »chit de toute peine la non-révélation. Votre commission »n'hésite pas à dire qu'elle regarde la révélation d'un »crime d'Etat comme un des devoirs les plus rigoureux »que la morale publique impose aux citoyens, mais elle »ne s'est pas dissimulé que c'était là un des devoirs »que le législateur était impuissant à prescrire et dont »il ne pouvait punir le non-accomplissement. En effet, »la loi ne pouvait préciser le moment où ce devoir se »révèle d'une manière tellement évidente à la conscience »d'un homme de bien, qu'il soit coupable de ne pas »l'accomplir...... Dans l'impossibilité de fixer la limite »entre ce que l'intèrêt public commande et ce qu'une »certaine délicatesse réprouve, votre commission, d'ac-

»cord avec le gouvernement, a cru que le législateur »devait abandonner à la conscience éclairée des conci-»toyens l'accomplissement de ce devoir."

Het Belgische Strafwetboek bevat eiudelijk nog twee bijzondere bepalingen, die de Fransche en Duitsche Strafwetboeken niet bevatten nl. de artikelen 171 en 172 [1]). De Belgische Muntwet van 5 Juni 1832 gaf daartoe aanleiding. Art. 19 dier wet bepàalt dat de munten in België niet in omloop mogen gebracht worden, dan na verificatie van hun gewicht en opschrift. Deze verificatie heeft plaats gehad door de administratie der Munt, en geschiedt door dat een beambte 6 monsters uit de massa der nieuwaangemunte stukken vertoont. Neemt hij daarvoor nu 6 stukken met een goed opschrift en gewicht terwijl de rest der stukken valsch is dan pleegt hij een muntmisdrijf. Want art 33 der genoemde wet bepaalt: »En cas de fraude dans le choix des échantillons, les »auteurs et complices sont punis comme faux monnayeurs."

De Staats-Csmmissie nam dit artikel in den Code Pénal op, en bepaalde voor dat misdrijf de (om de verzwarende omstandigheden) verscherpte straf van 15—20 jaren dwangarbeid.

---

[1]) Art. 171: »Ceux qui se rendront conpables de fraude dans le choix »des échantillons destinés, en exécution de la loi monétaire, à la vérification du titre et du poids des monnaies d'or et d'argent, seront »condamnés aux travaux forcés de quinze à vingt ans."

Art. 172: »Ceux qui auront commis cette fraude dans le choix des »échantillons de monnaies d'autre métal seront punis de la réclusion."

HOOFDSTUK V.

De Muntmisdrijven in de Wet van 24 April 1836 (Stsbl. n°. 13) en van 3 Maart 1881 (Stsbl. n°. 35).

Wat in den aanvang van het vorig Hoofdstuk werd gezegd, is ook hier van toepassing: eene uitvoerige behandeling van de bepalingen van bovengenoemde Wetten zou grootendeels eene herhaling van het reeds gezegde zijn. De opmerkingen naar aanleiding der bepalingen der Fransche, Duitsche en Belgische Strafwetboeken gemaakt zijn grootendeels ook hier te maken. Dit Hoofdstuk zal er zich dus toe bepalen de wijzigingen aan te geven door de Wet van 24 April 1836 in den Code Pénal gemaakt, benevens naar aanleiding van reeds gemaakte opmerkingen een overzicht van wat het nieuwe Strafwetboek over de Muntmisdrijven voor goede bepalingen bevat, en welke m i. voor verbetering vatbaar zouden zijn.

De Code Pénal gold in ons land (zooals reeds gezegd is) voor dit onderwerp ongewijzigd tot 1836. De jurisprudentie aangaande Muntmisdrijven levert hier gedurende dien tijd weinig meldenswaardigs op. Alleen zij

daarvan hier dan ook met een enkel woord vermeld de strijd waartoe 't woord *altérer* in art. 132 aanleiding gaf, en de kwestie (gedeeltelijk ook reeds bij den franschen Code Pénal besproken) of art. 134 van den Code Pénal ook geacht moet worden het namaken van vreemde *papieren* munten te straffen.

Wat de eerste kwestie betreft, zij ontstond voornamelijk doordat *altérer* in het Nederlandsch Wetboek van Strafrecht verkeerdelijk door »*vervalschen*" vertaald was [1]). Bovendien definieerde de Dictionnaire de l'Académie *altérer* als: »changer l'état d'une chose de bien en mal". Men zei nu: derhalve is *snoeien niet* onder altérer begrepen, want snoeien laat de *nominale* waarde van een geldstuk bestaan, al vermindert het er de *innerlijke* van; m. i. geheel ten onrechte, daar men juist de *innerlijke* waarde hier eer als maatstaf moest aannemen dan de *nominale*. Men ging nu betwijfelen, of *altérer* tijdens het samenstellen van den Code Pénal wel de beteekenis van *snoeien* had en of bovendien *snoeien* in dien tijd wel als muntmisdrijf werd aangemerkt. Op dien twijfel grondde zich o. a. een arrest van het Hof van Assises in de provincie Zuid-Holland, Zuiderkwartier, waarbij

---

[1]) Art. 132 *Wb. v. Str.r.* Al wie de gouden of zilveren munt, in Frankrijk (Nederland) gangbaar en gewettigd, nagemaakt of *vervalscht* zal hebben, of deel hebben aan het in omloop brengen of uitgeven van gezegde nagemaakte of vervalschte munt, of aan het invoeren daarvan op het fransche (nederlandsche) grondgebied, zal *met den dood* gestraft en zijne goederen verbeurd verklaard worden.

eenige personen beschuldigd van het besnoeien van muntspeciën *vrijgesproken* werden. Zooals te verwachten was, werd die uitspraak door velen bestreden, het best door Mr. C. ASSER (over de vraag of bij het Wetboek van Strafrecht tegen het snoeien van geldstukken straf is bepaald) die het een vaststaand feit noemde, dat het Wetboek van Strafrecht tegen geldsnoeien straf bepaalde.

Het tegendeel werd betoogd door Mr. VAN GIGCH, (proeve van betoog over de noodzakelijkheid om in het Koninkrijk der Nederlanden eene strafwet op het snoeien van muntspecieën vast te stellen, ter beantwoording der vraag of tegen deze misdaad bij het Wetboek van Strafrecht is voorzien).

Wat de tweede kwestie betreft, door geen enkel fransch schrijver wordt aangenomen, dat art. 134 Code Pénal bedoelt ook vervalsching van vreemde *papieren* munten te straffen, al spreekt dit artikel dan ook alleen van *monnaies* étrangères, terwijl art. 132 uitdrukkelijk van *monnaies d'or* ou *d'argent* spreekt Allen namen (m. i. zeer terecht) aan, dat met *monnaies étrangères* hier slechts vreemde *metalen* munt kan bedoeld zijn, 1e daar art. 135 2e al. uitdrukkelijk van *pièces* spreekt 2e daar de Fransche wetgever als hij *papier*geld bedoelt, altijd de term *papier-monnaie* bezigt.

Ik vermeld deze reeds bij voorbaat uitgemaakte strijdvraag dan ook voornamelijk om een merkwaardig arrest van het Limburgsche Hof van 2 Juni 1842 waarbij twee personen veoordeeld werden wegens het namaken van

vreemd bankpapier (Pruissische Cassenanweisungen) volgens art. 134 van het Wetboek van Strafrecht. De overwegingen waarop die veroordeeling berustte waren de volgende: »dat toch het gemelde art. 134 spreekt van »vreemde munten in het algemeen, zonder eenig onder»scheid te maken tusschen metalen en papieren munt; »dat, wel is waar, in de beide voorgaande artikelen 132 »en 133, waarbij het namaken en vervalschen van in»landsche munten voorzien is, alléén van metalen munten »gesproken wordt, doch dat dit daaraan moet worden »toegeschreven, dat, tijdens de vervaardiging van het »Wetboek van Strafrecht in Frankrijk, aldaar geene »geene papieren munt bestond en er dus geene strafbe»palingen behoefde gesteld te worden tegen eene misdaad, »welke in Frankrijk niet konde gepleegd worden; dat »men echter niet heeft willen of kunnen bepalen, uit »welke stoffen de munten in vreemde Rijken reeds ver»vaardigd waren of later zouden kunnen vervaardigd »worden, en men daarom van vreemde munten in het »algemeen, zonder nadere bepaling, gesproken heeft;

»dat het woord *altérer*, in art. 134 voorkomende, niet »aanduidt, dat men ook daar alleen van metalen munten »zoude hebben willen spreken, daar ook papieren mun»ten voor *alteratie*, dat is vervalsching, vatbaar kunnen »zijn en men ook de vervalsching van vreemde metalen »munt heeft willen straffen;

»dat eindelijk geene reden denkbaar is, waarom de »wetgever strafbepalingen tegen het namaken van vreem-

»de papieren munten, straffeloos zoude hebben gelaten."

Schijnbaar schijnt er voor de overwegingen van het Hof iets te zeggen, inderdaad echter maken voornamelijk de twee bovengenoemde redenen ze krachteloos. De Hooge Raad vernietigde dan ook bij Arrest van 4 October 1842 terecht het Arrest van het Limburgsche Hof. De voornaamste motieven van dit Arrest waren:

»dat volgens het algemeen Fransch spraakgebruik, »onder de benaming *monnaie* (munt) alleen worden ver»staan zoodanige geldspeciën, welke uit eene of andere »metalen grondstof zijn vervaardigd of geslagen;

»dat ook in het algemeen de Fransche wetgever, »wanneer door hem in de taal der wet van *munt* (mon»naie) is gesproken, geenszins daaronder verstaat *gemunt* »*papier* (papier-monnaie);

»dat zulks onder anderen blijkt uit de Wet van 14 »Floréal IIIe jaar, op de verbeudverklaringen, alwaar »uitdrukkelijk onderscheid wordt gemaakt tusschen ma»ken en verspreiden van *valsche assignaten* en tusschen »maken en verspreiden van *valsche munt;* en nog dui»delijker uit den Code Pénal van 25 September 1791, »alwaar, wat de straffen betreft, onderscheid wordt ge»maakt tusschen de namakers of vervalschers van nati»onale *muntstukken* koers hebbende (espèces ou monnaies »nationales ayant cours) en tusschen namakers van »nationale *papieren* koers van munt hebbende (papiers »nationaux ayant cours de monnaie), wordende het »namaken of vervalschen der eerste met vijftien jaren

»ijzers gestraft bij art. 1, VIe Sectie, Ie Titel dezer wet. »en het namaken of vervalschen der tweede met de »doodstraf bij het volgende art. 2, terwijl beide deze »artikelen bij een bijzonder decreet van de nationale »conventie van den 2e Frimaire IIe jaar, ook van toe- »passing zijn verklaard op vreemde munt en op papier, »koers van munt hebbende in het buitenland;

»dat ook speciaal in het thans nog in Nederland vi- »geerend Fransche Wetboek van Strafrecht, daar waar »wordt gehandeld over de misdaad van valsche munt, »kennelijk alleen door den wetgever wordt bedoeld munt, »vervaardigd uit metaal;

»dat zulks al dadelijk wordt afgeleid uit het bepaalde »bij de artt. 132 en 133 van dat Wetboek, alwaar, voor »zoover betreft de vervalsching van inlandsche munt, »geene andere dan *metalen* munt wordt genoemd, en de »strafbepaling afhankelijk wordt gemaakt van de bijzon- »dere metalen stof, waaruit die munt is vervaardigd;

»dat, wel is waar, in het volgende art. 134 in het »algemeen wordt gesproken van vreemde munt, zonder »eenige bijvoeging omtrent de stof, doch dat daaruit in »eenen gezonden zin en in verband met de vorige arti- »kelen niets anders kan worden afgeleid, dan dat de »wetgever ten opzichte van het namaken van inlandsche »munt, onderscheid hebbende gemaakt tusschen gouden, »zilveren, koperen of uit eenig ander metaal vervaar- »digde speciën, ten opzichte van vreemde munt die »onderscheiding niet heeft willen maken;

»dat ook de uitdrukking »muntstukken" (pièces mon- »naie), voorkomende in het volgende art. 135, niet kan »geacht worden van toepassing te zijn op zoogenaamde »papieren munt;

»dat eindelijk het namaken van papieren munt, voor- »zoover het inlandsch papier betreft, veeleer moet ge- »acht worden te zijn voorzien bij art. 139 van hetzelfde »Wetboek, alwaar de rede is van schatkist- en bank- »biljetten, welke door de wet zijn ingevoerd, uit welke »alles derhalve duidelijk blijkt, dat de wetgever het »namaken van papieren munt niet heeft willen rang- »schikken onder de misdaad van valsche munt, waar- »over wordt gehandeld in artt. 132—138 van het Wet- »boek van Strafrecht en gevolgelijk, dat onder de »benaming: »vreemde munt" (monnaie étrangère), »voorkomende in art. 134 meergenoemd, dezelve niet »heeft kunnen bedoelen de Cassen-Anweisungen, welke »door den requirant van cassatie zijn nagemaakt;

De Regeering diende den 1en Maart 1836 een Ontwerp van Wet in strekkende om in de voornaamste gebreken, die de regeling der Muntmisdrijven aankleefden te voorzien, immers de aanhef ervan luidt: »Wij Willem enz. »Alzoo wij hebben in overweging genomen, dat de »straffen, art. 132, 133 en 134 van het Wetboek van »Strafregt, tegen de daarbij vermelde misdaden van »valsche munt en muntschennis bedreigd, bij hare toe- »passing op vele gevallen als te streng kunnen worden »aangemerkt, en het alzoo doelmatig is, om zoowel de

»toepassing der doodstraf, bij 132 bedreigd, slechts tot »één geval te beperken, als aan den regter eenige »ruimte te verleenen, ten einde de bij art. 133 en 134 »vastgestelde straffen, naar de omstandigheden door min »gestrenge straffen te vervangen;

»zoo is het enz."

De kamer vond echter de ruimte daarin aan den rechter gelaten al te groot zoodat het verworpen werd en 16 April 1836 een nieuw ontwerp werd ingediend, dat 24 April aangenomen werd.

De bepalingen dezer Wet van 24 April 1836, die nog thans bij ons grootendeels de muntmisdrijven regelt, zijn de volgende: Het namaken van echte of het in omloop brengen en invoeren van valsche geldstukken wordt gestraft met tuchthuisstraf van 5--20 jaren, bij verlichtende omstandigheden van 5—15 jaren.

Dezelfde straffen zijn gesteld op het schenden van gouden en zilveren munten en op het in omloop brengen of invoeren dier geschonden munten.

Bij zeer verlichtende omstandigheden daalt de straf hier tot 5—10 jaren tuchthuisstraf.

Zijn de munten van koper dan daalt ze tot 5—15. of bij verlichtende omstandigheden tot 5—10 jaren. Zijn het *vreemde* munten, dan is de straf van 5—10 of bij verlichtende omstandigheid 1—3 jaren tuchthuisstraf.

De doodstraf is alleen bedreigd tegen de Muntmeesters of werklieden bij de munt als deze zich aan het

maken of doen namaken van gouden of zilveren munten hebben schuldig gemaakt.

Art. 13 der Wet van 29 Juni 1854 veranderde hier de doodstraf echter in tuchthuisstraf van 5—20 jaren.

De laatste bepaling der Wet van 24 April 1836 (art. 7) was, dat art. 12 [1]) van het Besluit van 1813 niet op de misdaden van valsche munt en muntschennis toepasselijk was. Het artikel verviel echter doordat de Wet van 29 Juni 1854 bovengemeld Besluit introk.

Het bepalen der *doodstraf* voor Muntmeesters, bestuurders en werklieden der Munt vond reeds in 1836 en terecht veel afkeuring. Men vond die straf te streng en merkte bovendien op het artikel aan, dat de werklieden er ten onrechte met de beheerders der Munt in gelijk gesteld worden.

Overigens geeft de Wet van 1836, vergeleken met den Code Pénal, inderdaad veel meer ruimte tot oplegging van zachtere straffen, daar de rechter in bijna alle gevallen thans op verzachtende omstandigheden kan letten. Zonderling mag het echter genoemd worden, dat

---

[1]) Art. 12 van het *Besluit van* 11 *Dec.* 1813: »De Regters zullen voortaan bevoegd zijn, om in misdaden van mindere aangelegenheid, of ook wanneer de misdadiger, hetzij uit hoofde zijner jonge jaren, of wel wegens de verleiding van anderen tot het misdrijf, of om andere favorabele omstandigheden, eene aanmerkelijke mitigatie van straf mogt verdienen, als dan den tijd van confinement ook *beneden de vijf jaren*, zelfs zonder te Pronkstelling, te mogen bepalen, daaromtrent handelende met de meest mogelijke omzigtigheid."

waar de wetgever in den aanhef uitdrukkelijk zegt, bedoeld te hebben de straffen te verlichten en den rechter meer vrijheid te laten, echter in art. 7 zijner wet art. 12 van het Besluit van 1813, dat de rechter tot inachtneming van verlichtende omstandigheden gelegenheid geeft, uitsluit.

De bepalingen der Wet van 24 April 1836 gaven in de praktijk nog tot een geschil aanleiding nl. of de bepalingen dezer Wet wat betreft *de verzachtende omstandigheden* al of niet beheerscht worden door de bepalingen daarover in de Wet van 29 Juni 1854. Het punt is zeer betwistbaar en betwist. Sommigen nemen aan dat de bepalingen der Wet van 1854 als regelend een onderwerp van *algemeenen* aard (verzachtende omstandigheden) op *alle* vroegere wetten toepasselijk zijn, anderen dat de bepalingen der Wet van 24 April 1836 van *exceptioneelen* aard zijn (blijkend uit de uitdrukkelijke uitsluiting van art. 12 van het souverein besluit van 1813) en derhalve *niet* door de bepalingen der Wet van 1884 beheerscht worden. De laatste meening, die mij toeschijnt de juiste te zijn, wordt o. a. ook voorgestaan door SCHOONEVELD [1]) die vroeger de tegenovergestelde meening was toegedaan. Hij vermeldt zijne latere meening echter niet zonder er bij aan te teekenen: »Ik betwijfel of de wetgever (n.l. »die van 1836) die uitbreiding in casu inderdaad heeft »bedoeld".

---

[1] SCHOONEVELD. Het Wetboek van Strafregt ad art. 132.

In denzelfden zin beslist bovendien de jurisprudentie van den Hoogen Raad in 2 Arresten nl. van 16 Januari 1867 en van 27 Augustus 1870 [1]). Daar de kwestie echter niet direct het hier behandeld onderwerp raakt en eene grondige uiteenzetting ervan bovendien eene uitweiding over sommige algemeene begrippen van Strafrecht (n.l. het vervangen worden van strafbepalingen door latere) zou noodzakelijk maken, zou verdere bespreking ervan hier misplaatst zijn en bepaal ik mij daarom tot het weergeven van enkele der voornaamste motieven van het laatstgemelde Arrest van den Hoogen Raad, dat, naar ik reeds aanmerkte, de vraag in een m. i. juisten zin beslist. Bedoelde overwegingen luiden: »dat wel de wetgever bij de Wet van 1854 algemeene »verzachting van straf heeft beoogd en ook de bewoor- »dingen van art. 9 in algemeenen zin luiden; dat even- »wel niet uit het oog mag worden verloren, dat de »bepalingen van de Wet van April 1836 omtrent het »besproken onderwerp van zeer specialen aard zijn en »aanwijzen op welke wijze, met bepaalde uitsluiting »van art. 12 van het Besluit van 1813, bij het bestaan »van verzachtende omstandigheden, de door die wet »bedreigde straffen, in de gevallen daarbij aangegeven, »door den rechter kunnen worden gewijzigd, en dat, »nu alzoo eene speciale wet dit onderwerp heeft gere-

---

[1]) J. v. d. Honert. Verzameling van arresten van den Hoogen Raad der Nederlanden, 1867 en 1870.

»geld, niet mag worden aangenomen dat die speciale »wet door eene algemeene wet zonder bepaalde aanwij- »zing of intrekking der wetsbepaling zou zijn krachteloos »geworden;

»dat evenmin de slotbepaling van art. 13 [1]) tot staving »van het beweren kan worden ingeroepen, dat overigens »art. 9 van algemeene strekking zou zijn, en zoo ook »aan de wet van 1836 derogeeren;

»dat toch, behoudens het reeds hierboven aangevoerde »omtrent den specialen aard van de aangehaalde artt. »der wet van 1836, ten aanzien van art. 13 der wet van »Juni 1854 moet worden opgemerkt, dat art. 9 zich uit- »strekte tot al de misdaden in die wet genoemd, en dat »zonder het laatste lid van art. 13, in het geval van »art. 6 der Wet van 1836, de bedreigde tuchthuisstraf »tot eene correctionneele gevangenis van één jaar zou »kunnen afdalen, hetgeen de wetgever blijkbaar niet »wilde, dat dientengevolge voor dat art. 6 de uitzon- »dering noodig was, welke voor de overige misdaden, »door de uitdrukkelijke bepaling van de artt. 2, 3, 4 en »5 overbodig was, dat alzoo dit art. 13 niet is te be- »schouwen als eene uitzondering van een voor de overige

---

[1]) Art. 13 van de *Wet van* 29 *Juni* 1854. De doodstraf wordt veranderd in tuchthuisstraf van vijf tot twintig jaren ten aanzien der misdaden van:

1°. Valsche munt, omschreven in art. 6 der Wet van 24 April 1836 (Stbl. n°. 13) enz.

(Slotbepaling) Art. 9 dezer wet is hier niet van toepassing.

»bij die wet omschreven misdaden geldenden regel, maar »veeleer als eene bevestiging van het gestrenge stelsel »van den wetgever nopens deze soort van misdaden, enz.

Bij eene bespreking van de regeling der Muntmisdrijven hier te lande, mag niet geheel onvermeld blijven eene wet, die daarop, zij 't ook zijdelings eenigen invloed uitoefent n.l. de *Wet van* 1 *Juni* 1850 (Stsbl. No. 25). Reeds bij art. 201 der Grondwet van 1815 [1]) was als beginsel gesteld, dat het toezicht en de zorg over de zaken van de munt etc. zou worden opgedragen aan een bijzonder Collegie, onder den titel van *Raden en Generaal-meesteren van de Munt.* De werkkring van dit Collegie werd geregeld bij de *Wet van* 19 *Mei* 1819 (Stsbl. No. 31). Art. 175 der Grondwet van 1848 stelde een gelijk beginsel, echter zonder daarbij een bepaald Collegie te noemen.

De Wet van 1 *Juni* 1850 (Stbl. n⁰. 25) en *het K. B. veln* 2 *September* 1850 (Stbl. n⁰. 56) voorzagen hierin en stelden een *Munt-Collegie* in, waaraan o. m. werd opgedragen: Het toezicht op de zaken van de munt en de zorg voor de stipte naleving der wettelijke bepalingen

---

[1]) Art. 201 G. W. 1815. Het toezigt en de zorg over de zaken van de Munt met den aankleve van dien, en de beslissing der questiën over het allooi, essai, en wat dies meer is, wordt opgedragen aan een kollegie onder den titel van Raden en Generaalmeesters van de Munt, achtervolgens zoodanige instructiën, als bij de wet zullen worden vastgesteld.

Bij vacature zenden de Staten-Generaal eene nominatie van drie personen aan den Souvereinen Vorst, welke daaruit de verkiezing doet.

betreffende het muntwezen, het onderzoek van muntspeciën, die van valschheid of waardevermindering verdacht zijn, de uitspraak over de echtheid en het juiste gebruik der keurteekenen op de gouden en zilveren werken, de uitspraak over geschillen van allooi en essai.

Voor de berechting van Muntmisdrijven komen van de *Wet van* 1 *Juni* 1850 (Stbl. n°. 25) vooral in aanmerking de artt 10, 11 en 12 [1]), die de bevoegdheid

---

[1]) Art. 10. Behalve de in de voorafgaande bepalingen omschreven verrichtingen worden aan het Munt-Collegie opgedragen:

1°. het onderzoek van alle muntspeciën, die als verdacht van valschheid, vervalsching, waardevermindering, verminking of schennis hoe ook genaamd zijn aangehouden; het doen van uitspraak over de onderzochte stukken, die in onvoldoenden toestand worden bevonden

2°. de uitspraak over de echtheid en het juist gebruik der keurteekenen op de gouden en zilveren werken gesteld, volgens de wetten op den waarborg der gouden en zilveren werken, en van de daartoe gebezigde stempels en wat verder daarmede in verband staat;

3°. de uitspraak over geschillen van allooi en essai.

Art. 11. De uitspraken van het Munt-Collegie gelden in burgerlijke en strafgedingen als berigten van deskundigen.

Zij moeten de gronden behelzen waarop zij berusten, en onderteekend worden door al de leden van het Collegie of door de ambtenaren, die hen, volgens art. 2 dezer wet, tijdelijk vervangen. Voor die uitspraken enz.

De leden van het Collegie kunnen nimmer worden verpligt in persoon voor den rechter te verschijnen.

Art. 12. In alle burgerlijke en strafgedingen, waarvan de beslissing afhangt van die van één der geschilpunten in art. 10 bedoeld, moet dit geschilpunt aan de uitspraak van het Munt-Collegie worden onderworpen. Geene andere deskundigen worden gehoord.

De regter is bevoegd, zoowel wegens gebrek in den vorm, als in het geval dat de benoodigde opheldering hem niet gegeven is, eene nadere opheldering van het Collegie te vorderen.

van het Munt-Collegie als scheidsrechter in zaken van valsche of geschonden munten regelen.

Terecht merkt SCHOONEVELD naar aanleiding der Wet van 1 Juni 1850 aan, dat ondanks den veranderden naam, de bevoegdheid van het Munt-Collegie daarom niet verandord is, en dat het 1e evenals vroeger, de *eenige* bevoegde deskundige is bij *alle* vervolgingen, waarbij zich kwestiën over het allooi, essai en wat dies meer is, opdoen; en 2°. dat evenmin als vroeger de bevoegdheid van dat Collegie is beperkt tot *inlandsche*, maar zich integendeel ook uitstrekt tot *vreemde* muntspeciën.

Die vroegere uitsluitende bevoegdheid van de *Raden- en Generaal-Meesteren der Munt* is door verscheidene Arresten van den Hoogen Raad bevestigd o. a. bij die van 11 Maart 1845 en 30 September 1846 in welke beide Arresten van Hoven gegrond op een onderzoek *door den rechter* omtrent de valschheid van muntstukken vernietigd werden.

Mr. A. DE PINTO voerde o. a. in zijne bestrijding van het Arrest van het Hof van Zuid-Holland (dat door het eerstgenoemde arrest van den Hoogen Raad vernietigd werd) aan:

»De uitspraak van Raden- en Generaal-Meesters is »niet gelijk aan een rapport van deskundigen, dat den »rechter niet bindt, en over hetwelk de rechter beslist; »neen, het is op zichzelve reeds eene beslissing in het »hoogste ressort, die de rechter moet eerbiedigen"

en verder: »de kennis der munt is eene afzonderlijke »kennis en wetenschap, waarover alleen kan geoordeeld »worden door mannen, in dit vak speciaal ervaren. Die »speciale kennis wordt natuurlijk niet verondersteld bij »de rechter, wiens kennisneming daarem bij de wet is »uitgesloten; en dit geldt noch meer bij vreemde, dan »bij nationale munt.

»Maar is het verzuim in het hooren van dat colle-»gie, ook op straffe van nietigheid voorgeschreven? Ja, »want het is hier eene nietigheid van openbare orde; »het geldt hier niet het verzuim van eene formaliteit. »Hier wordt geklaagd, dat de rechter zijne bevoegdheid »is te buiten gegaan en geoordeeld heeft over iets, »waarover de Wet hem verbiedt te oordeelen."

Er deed zich in de jurisprudentie over Muntmisdrijven nog eene kwestie voor, waarover minder eenstemmigheid bestaat dan over de voorgaande n.l. de vraag of de rechter àl of niet bevoegd is, om bij veroordeeling wegens *valsche munt* of *muntschennis* de valsche of geschondene muntspeciën, welke in het geding als stukken van overtuiging hebben gediend, verbeurd te verklaren of bij het bevel tot teruggave te gelasten dat zij vooraf onbruikbaar zullen worden gemaakt.

Een arrest van het Hof van Noord-Holland van 10 Mei 1843 achtte den rechter bevoegd die teruggave te verbieden, op grond, dat belet moest worden, dat de Staat door latere uitgifte der geschonden stukken (die

desverlangende tegen nieuwe kunnen ingewisseld worden) schade leed.

Een arrest van den Hoogen Raad van 18 Februari 1845 d. e. t. ontzegde den rechter daartoe de bevoegdheid op grond dat noch in het Strafwetboek, noch bij eene andere Wet, den rechter de verplichting is opgelegd of de bevoegdheid is toegekend, om te gelasten, dat de valsche of verminkte muntspeciën, als zoodanig, vernietigd of onbruikbaar zullen worden gemaakt, en dat dus de rechter door zulks te gelasten zijne bevoegdheid is te buiten gegaan en art. 216 [1]) van het *Wetboek van Strafvordering* geschonden heeft.

Art. 22 der Wet van 29 Juni 1854 (Stbl. n°. 102) maakte echter aan de kwestie een einde. (Art. 22. De vernietiging of onbruikbaarmaking van werktuigen of andere voorwerpen, vervaardigd, geschikt gemaakt of gediend hebbende tot het plegen van een misdrijf, kan in het vonnis gelast worden).

Het verwijt is soms vernomen, dat de samenstellers van ons nieuwe Wetboek van Strafrecht, in hun zucht ons in tegenstelling van den franschen Code Pénal een *nationaal* Wetboek te schenken, te veel van het Duitsche Strafwetboek overgenomen hebben, als het tenminste

---

[1]) Art. 216 S. V. Het Hof zal, in alle gevallen, bevelen, dat de gestolen goederen en alle andere voorwerpen, welke in de zaak als stukken van overtuiging hebben gediend, aan den eigenaar of andere rechthebbenden worden teruggegeven.

een verwijt heeten mag een ruim gebruik te hebben gemaakt van een wetboek dat hoewel geenszins zonder gebreken, echter verre te verkiezen is boven den verouderden Code Pénal. Zeer terecht namen de samenstellers van het nieuwe Strafwetboek bij de regeling der Muntmisdrijven niets over van de bepalingen van den Code Pénal, noch van de evenzeer verouderde bepalingen der Wet van 24 April 1836. Vergelijkt men echter de Wet van 3 Maart 1881 met het Reichs-Strafgesetzbuch, dan komt het mij voor, dat de wetgever, hoewel over 't algemeen de bepalingen der Nederlandsche Wet over dit onderwerp zeer goed en zelfs beter dan die der Duitsche te noemen zijn, echter zoowel sommige fouten van het Duitsche Wetboek onverbeterd heeft gelaten, als sommige goede bepalingen ervan niet overgenomen heeft.

Gaan wij allereerst de plaats na, waarop de Muntmisdrijven in het nieuwe Strafwetboek staan. In het systeem van dat Wetboek (voor zoover althans bij de tamelijk willekeurige rangschikking der onderwerpen in het IIe boek van eenig systeem sprake mag zijn) behandelen de titels IX tot en met XII van het 2e boek misdrijven die door *valschheid* gepleegd worden en tevens een *wettelijk voorschrift* of *openbare instelling* [1]) schen-

---

[1]) *Eed, munt, zegels en merken, geschriften waaruit rechten kunnen ontstaan, burgerlijke Staat.*

den. De Memorie van Toelichting [1]) omschrijft het kenmerkende dezer categorie aldus: »Van de openlijke »ongehoorzaamheid aan of tegenwerking van de overheid »(in de twee voorgaande categorieën behandeld) richt zich »als van zelve de aandacht op die, welke den schijn »aanneemt van het tegendeel".

In art. 230 van het oorspronkelijk Regeerings-Ontwerp (Gewijzigd Ontwerp art. 208) werd tegen *Muntvervalsching* een maximum van 6 jaren gevangenisstraf bepaald. Zoowel de Raad van State als de Commissie van Rapporteurs vonden dit te laag. De eerste vond het omdat het ontwerp tegen *meineed* een maximum van 9 jaren bepaalde, de Comm. v. R. omdat de C. P. en het R. S G. B. hoogere straffen voor Muntvervalsching hebben, waarom zij voorstelde het maximum van 6 op 9 jaren te brengen, zooals geschied is. De Regeering vond bij hare verdediging van het maximum van 6 jaren nog gelegenheid een fout van het O. R. O. te verbeteren. In het O. R. O. wrs n.l. bij de vervalsching van *nationale munt* door art. 235 [2]) eene verhooging van $\frac{1}{3}$ van het maximum bedreigd, zoodat het een *gewoon* geval, als *eene exceptie* behandelde. Terecht werd daarom ver-

---

[1]) Mr. H. J. Smidt. Geschiedenis van het Wetboek van Strafrecht, deel II, pag. 7.

[2]) O. R, O. art. 225. Indien een der in de artikelen 230—234 (Wb. 208—211) omschreven misdrijven ten opzichte van rijksmuntspeciën of rijksmuntpapier wordt gepleegd, kan de straf met een derde worden verhoogd.

valsching van *nationale* munt in art. 208 als gewoon geval aangenomen en d. e. t. voor vervalsching van *buitenlandsche munten* in art. 212 [1]) het maximum met 2 jaren verminderd.

Het Wetboek straft dus van de behandelde Strafwetten dit delict het lichtst, daar de valsche munter volgens den (oorspronkelijken) Code Pénal *den dood*, volgens het Duitsche Strafwetboek 2—15 jaren tuchthuisstraf, volgens den Belgischan Code Pénal 10—15 jaren tuchthuisstraf en volgens de Wet van 29 Juni 1854 25 jaren tuchthuisstraf krijgen kan.

Hoewel in 't algemeen de bepaling van zulk een betrekkelijk laag maximum is goed te keuren, moest echter m. i. voor eene bepaalde soort van Muntvervalsching n.l. *vervalsching van papier-geld* eene uitzondering gemaakt worden nl in eene eerste ala moest het namaken van *muntspeciën* in eene tweede het namaken van *munt- en bankpapier* met een eenigszins zwaarder maximum bestraft worden. Reeds bij de behandeling der Muntmisdrijven in het Reichs-Strafgesetzbuch wees ik op de motieven van zulk een onderscheid n.l. het meer gevaarlijke, het meer voorkomende en het meer uitlokkende der laatste soort van vervalsching. Het Wetboek echter, hoewel *terecht* niet zoover gaande als het Duitsche om

---

[1]) Art. 212. Indien een der in de artikelen 208—211 omschreven misdrijven ten opzichte van buitenlandsche muntspeciën of buitenlandsch muntpapier wordt gepleegd, wordt het maximum der gevangenisstraf met twee jaren verminderd.

vervalsching van schuldbrieven etc. als Muntmisdrijf te beschouwen, zondert *ten onrechte* vervalsching van *bankpapier* van 'de muntmisdrijven uit, behandelt die in Titel XII art. 226 No. 5 [1]) en straft die vervalsching slechts met een maximum van 7 jaren gevangenisstraf. De Mem. van Toel. zegt van dit artikel: »Voor omloop »bestemd krediet- of handelspapier omvat ook de vreemde »en Nederlandsche bankbilletten. Alleen voor het in »voorraad hebben of den uitvoer van Nederlandsche »bankbilletten geldt de bijzondere strafbepaling van art. 232 [2]).

Moge het theoretisch nog verdedigbaar zijn *Rijks*muntbiljetten *niet tegelijk* met de *bank*brieven der Nederlandsche bank te behandelen, in geen geval is het echter te verdedigen voor vervalsching der laatsten een *lager* maximum dan voor vervalsching der eersten en muntspeciën vast te stellen. Een opofferen van theorie aan praktijk schijnt mij hier dus zeer gewenscht te zijn, en het antwoord der Regeering op eene dergelijke aanmerking van den Raad van State gegeven (er schijnt

---

[1]) Art. 226. De schuldige aan valschheid in geschrift wordt gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste zeven jaren, indien zij gepleegd is: enz. — 5° in voor omloop bestemd krediet- of handelspapier.

[2]) Art. 232. Hij die biljetten eener krachtens de wet opgerichte Nederlandsehe circulatiebank, waarvan de valschheid of vervalsching hem toen hij ze ontving bekend was, in voorraad heeft of binnen het rijk in Europa invoert, met het oogmerk om ze als echt en onvervalscht uittegeven of te doen uitgeven, wordt gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste zeven jaren.

geen goede reden te bestaan, waarom valschheid in papier aan toonder, ook al is het uitgegeven door de Nederlandsche bank, zwaarder zou moeten gestraft worden dan valschheid in Staats- en andere openbare schuldbrieven) dan ook met de eischen der praktijk weinig rekening te houden. De artt. 232 en 233 straffen het *in voorraad hebben* of *invoeren* of *het wederuitgeven* na gebleken valschheid van biljetten eener krachtens de Wet opgerichte Nederlandsche circulatiebank zij zouden dus, strafte art. 208 ook vervalsching van *bank*biljetten als muntmisdrijf, kunnen vervallen, om de gelijksoortige bepalingen voor muntspeciën en muntbiljetten in de artt. 209, 211 en 213.

Het Wetboek bevat geen bijzondere strafverzwaring voor beambten of werklieden aan de Munt. Terecht vond de Regeering art. 44 voor de eersten voldoende, voor de laatsten een uitzondering van het gemeene recht ongemotiveerd. Ook een opmerking der Comm. v. Rapp. over het wenschelijke der opname van artikelen als artt. 171 en 172 van den Code Pénal Belge werd terecht beantwoord met de wijzen op de speciale bepalingen der Belgische Muntwet, die zulke artikelen slechts dáár noodig maken.

De Mem. v. Toel. van de artt. 208—211 vangt aan met de volgende opmerking: »Uit de beschouwing van »het muntmisdrijf, als eene aanranding van de openbare »trouw, volgt ook weder de gelijkstelling in strafbaar»heid van het namaken of vervalschen *met oogmerk van*

»*misleiding*, met de misleiding *zelve door het feit van* »*uitgifte* van het valsche of vervalschte als echt en on- »vervalscht Het meerdere gevaar, waaraan de valsche »munt het verkeer bloot stelt, wordt opgewogen door »het meer *rechtstreeksche* nadeel, dat het feit der uitgifte »teweeg brengt."

Reeds vroeger werd dienaangaande gezegd, dat m. i. het *rechtstreeksche nadeel* der uitgave, eene *zwaardere* straf noodig maakt dan *het gevaar*, dot dan toch altijd slechts gevaar is, van het vervalschen. Een hoogere maximum in art. 209 dan in art 208 komt mij dus gewenscht voor. De heer VAN DE WERK zeide in de kamerzitting van 2 Nov. 1880 van deze kwestie: »Door »uittesluiten strafverhooging bij samenloop van valsche »munt en het gebruik maken daarvan, wordt hij die »wel is waar het voornemen heeft valsche munt uit te »te geven, maar op dit voornemen nog zou kunnen »terugkomen, regtens even groot misdadiger geacht als »hij die de valsche munt zelf vervaardigde en daarvan reeds heeft uitgegeven".

Hoewel dus het Wetboek m. i. ten onrechte *Muntvervalsching* op *zich zelf* als *zwaarder* misdrijf beschouwt aan *gebruikmaken* van het vervalschte geld, gaat het echter gelukkig niet zoover om *concursus realis* dezer beide delicten als mogelijk aan te nemen. *Valschheid* en *gebruik van het valsche* stuk, *muntschennis* en *gebruik van de geschonden munt* toch worden thans bij ons, en volgens het geldende recht terecht, beschouwd als twee

zelfstandige misdrijven waarop de gewone bepalingen over den samenloop van toepassing zijn. Het behoeft geen betoog, dat dit in hooge mate onbiliijke is. De 2 delicten zijn toch uitvloeisels van hetzelfde oogmerk, het *gebruik* van het vervalschte stuk *voltooit slechts* het misdadig doel waarmede de vervalsching ondernomen werd.

Het nieuwe strafwetboek nu tracht hierin te voorzien door in zijn algemeen deel (art 56 2e al.) te bepalen dat slechts ééne strafbepaling zal worden toegepast bij schuldigverklaring aan valschheid, valsche munt of muntschennis en aan het gebruikmaken van het voorwerp ten opzichte waarvan de valschheid, valsche munt of muntschennis gepleegd is. De Mem. v. Toel. [1]) motiveert de opneming dezer bepaling in het algemeene deel met te zeggen dat zij eene wettelijke uitbreiding van het begrip van *voortgezet mtsdrijf* in het algemeen, voor het misdrijf van valschheid met inbegrip van valsche munt en muntschennis in het bijzonder bevat. Het komt mij echter zeer twijfelachtig voor of bij muntvervalsching en het gebruikmaken der vervalschte munt sprake mag zijn van een *voortgezet delict* en of derhalve in dien zin de 2e al. van art. 56 hier goed geplaatst mag heeten. Wel zijn beide handelingen uitvloeisels van *hetzelfde* misdadige besluit, doch het zijn niettemin *geheel verschillende delicten* terwijl toch voor het behrip *voortgezet*

---

[1]) Smidt, I, pag. 449.

delict ook noodig is, dat de uit het zelfde besluit gesproten misdrijven *gelijksoortig zijn*. Dit erkent trouwens de Mem. v. Toel. eenige regels vroeger zelf: »Een voort-»gezet misdrijf kan dus ook alleeu ontstaan uit de ver-»eeniging van meerdere *gelijksoortige* feiten. Het plegen »van *in aard geheel verschillende* misdrijven, hoe spoedig »ook op elkander zijn gevolgd kan nooit worden be-»schouwd als de uitvoering van een en hetzelfde onge-»oorloofd opzet."

Muntvervalsching en *gebruik maken van de valsche munt* nu zijn, zooals reeds gezegd werd, in aard geheel verschillend, het een is *valschheid*, het ander *bedrog*. Was dus de bedoeling van de Memorie van Toel. in de Wet verwezenlijkt, dan zou art. 56 2e al. hier geheel misplaatst moeten genoemd worden. Gelúkkig is dit echter niet het geval, daar de wet in art. 56 1e al. niet spreekt van *voortgezet delict*, maar van *voortgezette handeling*. Daar deze bij de bovengenoemde twee delicten aanwezig is, is daardoor dus de plaatsing van art. 56 2e al. gerechtvaardigd.

Opmerking verdient het nog dat deze bepaling, hoe goed op zich zelf ook, echter weer noodig wordt gemaakt door dezelfde oorzaak, die het ook noodzakelijk maakte (ondanks de moeilijkheden daaraan verbonden) »met het oogmerk die uit te geven" in art. 208 op te nemen. Nu is men n.l. eens *het vervalschen* zelf als ernstig delict beschouwde, was zoowel het opnemen van *het oogmerk tot uitgifte* (hoe moeilijk ook te bewij-

zen) voor het vermijden van onbillijkheden noodig, als de bepaling dat er *geen concursus realis* zou bestaan tusschen *vervalsching* en *gebruik maken van het vervalschte*, daar men inzag dat er feitelijk slechts één delict n.l. het *gebruik maken* bestond, en dus een concursus tusschen dit en de vervalsching al te onbillijk zou zijn.

Evenals het Reichs-Strafgesetzbuch eischt ook ons Wetboek *reeds bij het namaken het oogmerk* tot uitgifte. De Mem. v. Toel. zeide er terecht van: »Geen munt- »misdrijf zonder uitgifte of oogmerk tot uitgifte, bij »gevolg is niet strafbaar hij, die tot eigen vermaak »geld namaakt, vervalscht of in waarde vermindert, en »dat geld aan het verkeer onttrekt". Hoewel dit ongetwijfeld waar is, maakte echter de Raad van State op dit criterium twee niet ongegronde aanmerkingen. Zal, vroeg hij, dit geen aanleiding geven, dat menig valsche munter zich achter de voorgewende, — zij 't vreemde — liefhebberij om voor eigen genoegen en zonder eenig misdadig doel te doen, wat de artt. 208—211 bestemd zijn te keeren? Zal ook dit *oogmerk* wel immer te bewijzen zijn, vóórdat de daad der uitgifte gepleegd is of wordt? Zonder echter met den R. v. S. uit die opmerkingen de conclusie te trekken, dat daarom een artikel als art. 260 Code P. Belge «Quiconque aura contrefait »des monnaies d'or ou d'argent.... sera puni etc" (Wat zeker slechter zou zijn, dan het tegenwoordige) wenschelijk zou zijn, geloof ik, dat het niet te ontkennen

bezwaar hieraan is toe te schrijven, dat men, inziende, dat het uiet aanging muntvervalsching *zonder oogmerk van uitgifte* te straffen, daarom dat oogmerk geëischt heeft, terwijl men eigenlijk niet dat oogmerk, maar *het uitgeven zelf* als criterium eener strafbare namaak moest hebben gesteld, en dus den muntvervalscher *niet eerder* strafbaar gemaakt hebben, dan nadat zijn vervalschte stukken, 't zij door hem, 't zij door een ander waren uitgegeven. Doch men wilde zoover niet gaan, en achtte het eischen van *het oogmerk tot uitgifte*, voldoende om van *het vervalschen zelf* een afzonderlijk delict te maken, waardoor men echter den bewijslast van het O. M. bij eene muntvervalsching, die niet door uitgifte gevolgd is, tot eene bedenkelijke hoogte heeft verzwaard. Dat de Regeering trouwens zelf niet geheel consequent in hare opvatting is, bewijst de Mem. van Toel. bij art. 357 [1]) O. R. O. (later vervallen) Zij zegt daar: »Allerminst schijnt men het voorbeeld der fransche

---

[1]) Art. 357 O. R. O. Hij die, met het oogmerk om zich of een ander wederregtelijk te bevoordeelen, als gouden of zilveren muntspeciën uitgeeft echte muntspeciën van geringere waarde waaraan, zonder verandering van den muntslag, het uiterlijk aanzien van gouden of zilveren muntspeciën is gegeven, of als muntspeciën uitgeeft stukken die geen muntslag dragen, wordt gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste twee jaren.

Indien hij zelf die muntspeciën of stukken heeft ontvangen voor datgene waarvoor hij ze uitgeeft, wordt hij gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste drie maanden of geldboete van ten hoogste drie honderd gulden.

»Wet te kunnen volgen, die reeds het colorer dans le »but de tromper sur la nature du métal" strafbaar »stelde; *eerst het uitgeven met oogmerk om zich of an- »deren te bevoordeelen* of *de poging daartoe*, geeft aan »het feit een misdadig karakter".

De Comm. van Rapp. zag bovengemeld bezwaar ook in en wilde er in voorzien door *het namaken van munten zonder oogmerk* om die in circulatie te brengen als *overtreding* te straffen. Zij voerde o a. aan, dat de consequentie dit eischt daar art 494 O. R. O. [1]) de *eenvoudige vervaardiging van drukwerken* op munt- of bankpapier gelijkend straft Het gevolg dezer opmerking was, dat de Regeering in art. 494 (Wb art. 440) nu ook strafbaar stelde *het vervaardigen van stukken metaal in een vorm*, *die ze op muntspeciën doet gelijken*, zonder daarbij het oogmerk van uitgifte te eischen. Volgens die omschrijving bedoelde de Regeering echter blijkbaar in art. 440 een meer grove en licht te ontdekken namaak te straffen, *niet* de namaak, die in art. 208 bedoeld is, zooals de Comm. van Rapp. meende, die naar aanleiding van ars 440 aanmerkt: »Ook het namaken van munt »zonder oogmerk om die voor echt en onvervalscht uit »te geven verdient strafbaar te worden gesteld."

---

[1]) Art. 494 O. R. O. Hij die drukwerken in een vorm, die deze op munt- of bankpapier doet gelijken, vervaardigt of verspreidt, wordt gestraft met geldboete van ten hoogste vijf en twintig gulden.

De voorwerpen waarmede de overtreding plaats heeft, kuunen worden verbeurd verklaard.

Deze opvatting van de bedoeling van het artikel is, dunkt mij, onjuist, daar art. 440 niet bedoelt de *eigenlijke valsche munt* (zij 't dan zonder oogmerk van uitgifte) te straffen, doch het maken b.v. van strooibiljetten in den vorm van bankbiljetten of van speelpenningen die op gouden tienguldenstukken gelijken.

De Staatsraad Mr. BACHIENE wenschte aan art. 208 nog een zinsnede toe te voegen, waarin het muntslaan door bijzondere personen, doch van munten die overigens uit- en inwendig geheel aan het vereischte der wet voldoen (het z.g. *namunten*) gestraft werd. Hij vond dit dan minder strafbaar dan het maken van valsche munten. De eenige toch die nadeel lijdt is de Staat, die bij eventueele muntverandering gedwongen is die munten tegen de *nominale* waarde van echte standpenningen aan te nemen en in te wisselen. Is die *nominale* waarde *minder* dan de werkelijke (zooals b.v. het zilver bij zilveren munten het geval is) dan is dit inwisselen natuurlijk voor den Staat nadeelig, evenals het uitgeven ervan voordeelig was [1]).

De meerderheid der Commissie van Rapp. ondersteunde dit voorstel.

De Regeering voldeed er echter terecht niet aan, en merkte op, dat ook hij, die munt maakt, geheel en in alle opzichten overeenkomende met de echte, munt-

---

[1]) Zie het afzonderlijk advies van den Staatsraad Mr. BACHIENE SMIDT II, p. 231.

speciën »*namaakt*" en derhalve in de termen van art. 208 valt. »Wordt de valschheid ontdekt, zeide zij, dan »is benadeeld hij die het stuk voor echt ontvangen heeft; »wordt zij niet ontdekt, dan wordt de Staat benadeeld, »want deze zal dan later een te grootere hoeveelheid »munt met schade hebben in te trekken of had zelf het »voordeel kunnen genieten. Welnu dit een of ander na- »deel kan aanzienlijk grooter zijn dan dat hetwelk door »het maken van valsch pasgeld niet *lager* dan het ver- »eischte gehalte wordt teweeggebracht."

Ook aan het verlangen van den Raad van State om art. 357 O. R. O. in dezen titel op te nemen, is niet voldaan. Art. 357 O. R. O. is trouwens later vervallen na de juiste opmerking der Commissie van Rapporteurs dat het daarin gestrafte feit geen *delictum sui generis* is, en het geheel in de termen van art. 354 (Wb. 326) valt.

Eischte het Wetboek in art. 208 van het O. M. *te veel* te bewijzen, in art. 209 [1]) eischt het m. i. *te weinig*.

Men volgde n. l. niet het goede voorbeeld van het Belgische Strafwetboek (art. 168) om voor eene uitgifte *in verstandhouding met den valschen munter* eene afzonderlijke en strengere strafbepaling te maken. Wel

---

[1]) Art. 209 Hij. die opzettelijk als echte en onvervalschte muntspeciën of muntpapier uitgeeft muntspeciën of muntpapier waarvan de valschheid of vervalsching hem, toen hij ze ontving, bekend was, of deze, met het oogmerk om ze als echt en onvervalscht uittegeven of te doen uitgeven, in voorraad heeft, of binnen het rijk in Europa invoert, wordt gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste negen jaren.

wordt voor eene veroordeeling volgens art. 209 vereischt *dat de valschheid of vervalsching hem, toen hij ze ontving bekend was*, doch dit drukt nog geene bepaalde *verstandhouding met den valschen munter* uit, daar de uitgever ze b. v. als valsch ten geschenke kan gevraagd en gekregen hebben.

Toch was het artikel in het O. R. O. nog slechter, daar er toen de woorden »toen hij ze ontving" niet in voorkwamen. De Commissie van Rapporteurs bewerkte die opname door aan te merken, dat wèl uit eene vergelijking met art. 213 [1]) bleek, dat hier *de eerste* uitgave (émission) bedoeld was, maar dat niettemin uit den letterlijken zin van art. 209 (O. R. O. art 231) zou volgen, dat nu de uitgever in 't geval van art. 213 het bewijs zou moeten leveren, dat hij het valsche stuk voor echt en onvervalscht had ontvangen, (wat in den regel niet mogelijk is, en ook den beschuldigde niet mag worden opgelegd) of anders gevaar liep onder den te ruimen term van art. 209 te vallen, terwijl hij inderdaad slechts aan het delict van art. 213 schuldig was.

Ondanks de gemaakte verbetering blijft er echter met het oog op de gevallen, die de terminologie van art. 209 mogelijk maakt, onevenredigheid bestaan tusschen het

---

[1]) Art. 213. Hij die opzettelijk valsche, vervalschte of geschonden muntspeciën of vervalscht muntpapier weder uitgeeft nadat de valschheid, vervalsching of schennis hem is bekend geworden, wordt gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste drie maanden of geldboete van ten hoogste drie honderd gulden.

maximum van 9 jaren gevangenisstraf van art 209 en 3 maanden of 300 gulden van art. 213.

Een nieuw artikel, waarin het uitgeven, *in verstandhouding met den valschen munter* wordt gestraft met gevangenisstraf van 9 jaren, en eene *vermindering* der straf van art. 209 (alzoo de regeling van dit onderwerp van den Belgischen Code Pénal) komt mij dus gewenscht voor.

Op het maken van *muntschennis* (art. 210) tot een *afzonderlijk* delict, is weer hetzelfde toepasselijk, wat bij art. 208 dienaangaande gezegd werd.

Het Reichs-Strafgesetzbuch doet dit bovendien niet, doch eischt *snoeien en in omloop brengen.*

De straf voor muntschennis (acht jaren gevangenisstraf) is bij ons aanmerkelijk hooger dan in het Duitsche Strafwetboek (gevangenisstraf met of zonder geldboete). De Regeering oordeelde dit noodig speciaal met het oog op het z. g. *uithalen*, eene zeer gevaarlijke soort van snoeien. Toch schijnt mij het maximum van 8 jaren gevangenisstraf voor muntschennis te hoog toe.

Bij art. 210 maakte de heer VAN DE WERK de m. i. juiste opmerking, dat art. 208 en 210 niet geheel in redactie overeenstemmen, daar in het laatste artikel gemist wordt *als niet in waarde verminderd* (in dit artikel overeenkomend met »*als echt en onvervalscht*" in art. 208). De Minister verwierp echter het voorstel om die woorden alsnog in art. 210 op te nemen met de volgende motiveering: „De wijziging is geheel onnoodig.

»Zij zou alleen dàn in aanmerking komen, wanneer 't »geval zich denken liet, dat iemand bv. een rijksdaalder »van $\frac{3}{5}$ van zijne hoeveelheid zilver ontdeed, met het »oogmerk om het stuk daarna voor zijne werkelijke waarde »— d. i. voor een gulden — in de wandeling te brengen. »Ik kan mij niet voorstellen dat iemand dergelijke liefhebberij zou kunnen hebben"

Men zou echter dezelfde redeneering bij art. 208 kunnen toepasssen om te betoogen, dat de woorden *»als echt en onvervalscht"* daar onnoodig zijn, en zeggen kunnen: het is niet aan te nemen, dat iemand het oogmerk hebben zal *vervalscht geld als valsch* uittegeven. 't Zou dus beter zijn òf ook daar *»als echt en onvervalscht"* weg te laten, of nog beter *»als niet in waarde verminderd"* in art. 210 te voegen.

Het wetboek stelt terecht niet, zooals het Duitsche, vervalsching etc. van *vreemd* en *inlandsch* geld gelijk, doch *vermindert* voor vervalsching etc. van het eerste het maximum met 2 jaren. Grooter mogelijke schade voor het land en de ingezetenen motiveeren dit verschil voldoende.

De art. 211—215 geven, daar ze gelijk zijn aan de overeenkomstige artikelen van het Reichs-Strafgesetzbuch tot geene bijzondere aanmerkingen aanleiding.

STELLINGEN.

STELLINGEN.

I.

Ten onrechte beschouwt het nieuwe Strafwetboek vervalsching van bankbiljetten niet als Muntmisdrijf doch als valschheid in geschrifte.

II.

Muntvervalsching behoorde minder zwaar gestraft te worden dan de uitgifte van valsch geld door den valschen munter, of door hem wien de valschheid van het geld toen hij het ontving bekend was.

III.

Terecht nam de wetgever klachtdelicten in het Strafwetboek op.

IV.

Art. 432 van het nieuwe Strafwetboek behoorde te luiden: »Hij die in het openbaar *buiten noodzaak* bedelt, wordt gestraft met hechtenis van ten hoogste 12 dagen.

V.

Ten onrechte nam het Stwb verjaring van het recht tot uitvoering der straf op.

VI.

Ook voor den in art. 298 Stwb. bedoelden medeplichtige" zal men het voorschrift van art. 49 Stwb. moeten inachtnemen.

VII.

Hij die ontslagen is van rechtsvervolging is niet ontvankelijk in zijn hooger beroep van het vonnis waarbij hij van rechtsvervolging ontslagen is; evenmin is dit de vrijgesprokene in zijn hooger beroep van het vonnis waarbij hij vrijgesproken is.

VIII.

De bepaling in *art.* 185 2 *al.* van het Wetb. van Strafvordering, dat de verdediger van den beschuldigde slechts ***door middel van den president*** vragen tot een getuige zal mogen richten is af te keuren.

IX.

Ten onrechte werd bij de behandeling der Wet van 3 Januari 1834 Stbl. n°. 3 (Gestichtenwet) in de zitting der Tweede van 9 October 1883 verworpen een amendement van Mr. VAN ECK strekkend om *art.* 1 dier Wet te lezen: »De gestichten gevorderd tengevolge van het Wetboek van Strafrecht van 3 Maart 1881 (Stbl. n°. 35) zijn:

Gevangenissen.
Huizen van Hechtenis.
Passantenhuizen.
Rijkswerkinrichtingen.
Rijksopvoedingsgestichten.

X.

Art. 83 van het Ontwerp eener gewijzigde Grondwet bepaalt terecht voor de Tweede Kamer een vast aantal leden.

XI.

Terecht handhaaft dat Ontwerp de uitsluiting van het lidmaatschap der Staten-Generaal voor geestelijken en bedienaren van den Godsdienst.

XII.

Ten onrechte beweert mr. OPZOOMER op *art.* 9 A. B. dat de internationale regel omtrent het Statutum personale ten opzichte van vreemdelingen bij ons niet geldt.

XIII.

Een huwelijk in den vreemde aangegaan zonder afkondigingen hier te lande, is voor onze wet nietig.

XIV.

Art. 1685 al. 1 B. W. bevat eene afkeurenswaardige uitzondering op den regel, gesteld in art. 1273.

XV.

Ten onrechte beweert Mr. DES AMORIE VAN DER HOEVEN in de Nedl. Jaarboeken XII, pag. 234 en vlg., dat tus-

schen de reclame en de actie tot vernietiging van het koopcontract geen, of althans geen praktisch belangrijk verschil bestaat.

XVI.

De koopman die niet gerehabiliteerd is, kan niet andermaal in staat van faillissement worden verklaard.

XVII.

Bij eene procedure in kort geding is de bijstand van een procureur noodig.

XVIII.

De rechter is niet bevoegd een voorwaardelijk eindvonnis uit te spreken, waarbij de zaak beslist wordt in 't voordeel van hem, wien bij dat vonnis de eed wordt opgelegd.

XIX.

Instelling van eenen wekelijkschen wettelijken rustdag, doch afschaffing der tegenwoordige Zondagswet is wenschelijk.

XX.

Het is een dwaalbegrip om, zooals sommigen (o. a. Malthus) doen, den oorlog te beschouwen als een der middelen om de wanverhouding tusschen bevolking en bestaanmiddelen te verminderen.

Ex J.R.
8/9/29

INHOUD.

Bladz.

Inleiding 1

HOOFDSTUK I.

De Aard der Muntmisdrijven 3

HOOFDSTUK II.

De Muntmisdrijven in den Franschen Code Pénal en zijne wijzigingswetten 28

HOOFDSTUK III.

De Muntmisdrijven in het Reichs-Strafgesetzbuch. 46

HOOFDSTUK IV.

De Muntmisdrijven in den Belgischen Code Pénal 75

HOOFDSTUK V.

De Muntmisdrijven in de wetten van 24 April 1836 (Stsbl. n°. 13) en van 3 Maart 1881 (Stsbl. n°. 35) 85

Stellingen. 121